

Ақсу өңірі

Газет 1934 жылғы
1 қазаннан шығады

Қоғамдық - саяси, әлеуметтік - экономикалық газет

№17 (10 011)

17 сәуір

жұма

2020 жыл

aksuoniri@mail.ru

БІРЛЕСЕ БІЛГЕН ЕЛ БӘРІН ЖЕҢЕДІ

НҰРСҰЛТАН НАЗАРБАЕВТЫҢ ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫНА ҮНДЕУІ

Тәуелсіздік жылдары ел өмірінің ең қиын да күрделі кезеңдерінде мен кез - келген мәселені қадірменді отандастарыммен бірге бүкпесіз, ашық талқыға салып, туған халқыммен үнемі ой бөлісіп келемін. Бүгінгідей бүкіл әлем алаң күй кешіп, ұлт саулығы сынға түскен қазіргі сәтте де баршаны сабырға, байсалдылыққа шақырып, тағы да жұрттыма ақ тілеулі сөзімді арнағалы отырмын. Тұтқиылдан келген жаман індет - коронавирус дерті барша адамзатқа қауіп-қатер төндіруде. Қазірдің өзінде дүние жүзі бойынша 1,4 миллионнан астам жан осы сырқатқа шалдығып, ондаған мың адамның өмірі қиылды. Сондықтан әлем мемлекеттері қатерлі дертке бірлесе дауа іздеп, бүгінгі заманның бар күш-қуатын, ақыл-ойы мен ғылым-білімінің жетістігін ортақ мақсат жолына бірлесе жұмылдырып, ынтымақтаса әрекет етуде.

Қазақстан қауіпті дерттің алдын алуға әлем елдерінің ең алғашқыларының бірі болып кірісті. Тиісті сақтандыру шаралары жасалды. Мемлекеттік органдар арнаулы дайындықтан өткізілді. Өзге елдерде вирус қалай пайда болып, пандемия қалай өрбіп, өршігені бақыланды. Соның нәтижесінде індеттің етек алып кетуіне мүмкіндігінше жол берілмей, ахуал күн сайын тұрақты назарда ұсталып отыр. Жағдайды оңалту үшін көп жұмыс істелді, әлі де талай шаруа атқарылатын болады. Игі мақсаттағы іс-шаралардың бәрине

жер-жерлерде бүкіл халық болып қолдау көрсеткеніміз жөн. Тәуелсіздіктің ең алғашқы күндерінен бастап мен ұлы Абай атамның "Кімге достығың болса, достық достық шақырады" деген дана қағидасын басшылыққа алып, әлемнің барлық мемлекетімен арадағы келісім мен достыққа, өзара сенім мен ықпалдастыққа негізделген саясат ұстандым. Егемендіктің бастапқы жылдарында іргелес елдердің бәрімен тату қарым-қатынас орнатып, шекара мәселесін түбегейлі шешкеннен кейін түрлі деңгейдегі ынтымақтастық ұйымдарын құруға бастамашы болғанымның басты себебі де сол еді.

Еуразия экономикалық одағын, Шанхай ынтымақтастық ұйымын, Азиядағы өзара ықпалдастық және сенім шаралары жөніндегі кеңесті құрып, Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымының тарихи саммитін, Астана экономикалық форумы мен бүкіләлемдік ЕХРО көрмесін өткізу шараларының бәрі - Қазақстан мен дүние жүзі мемлекеттері арасындағы өзара достық пен сенімге негізделген байланысты, экономикалық ынтымақтастықты нығайту үшін жасалды. Өмірдің өзі, дәл бүгінгі қалыптасқан жағдай біз ұстанған бірігу мен бірлесуге негізделген саясаттың бірден-бір дұрыс жол екендігіне көзімізді жеткізіп отыр. Жаһан жұртшылығын әбiгерге салған пандемия жаңа бүкіл әлемде экономикалық дағдарыс туғызды. Алып кәсіпорындардың жұмысы тоқтады, көлік атаулының

қозғалысы шектелді. Мұнайдың бағасы құлдырады. Ел мен ел арасындағы шекаралар жабылып, алыс-беріс тиылды. Мұның бәрі бұрын-соңды болмаған аса ауқымды рецессияға әкеліп соқтырып, жұмыссыздықты көбейтіп отыр. Біздің Отанымыз Қазақстан - қазба байлықтарға, оның ішінде мұнайға бай ел. Мен "Бізде мұнай мен газ бар екен деп, үнемі соған тәуелді болған дұрыс емес" деп талай мәрте айтқанмын. Сондықтан егемендік жылдары біз ел экономикасын әртараптандырумен болдық. Осы мақсатты жүзеге асыру үшін "Қазақстан - 2050" стратегиясын жасап, "Үдемелі индустриялық-инновациялық даму" бағдарламасы аясында 1000-нан астам жаңа кәсіпорын аштық. Соның арқасында әлемдік бәсекеге қабілетті өнімдер шығарылып, елімізге жаңа технологиялар келді. Бұл еліміздің үшінші технологиялық жаңғыруына жол ашты.

Ел аумағында бұрын-соңды болмаған теміржол, автокөлік жолдары салынды. Жүйелі жүргізілген реформалар нәтижесінде ауыл шаруашылығы да айтарлықтай дамып, Қазақстан өзін ет, сүт және тағы басқа да азық-түлік өнімдерімен емінеркін қамтамасыз етіп қана қоймай, әлемдегі астық экспорттаушы алғашқы алты мемлекеттің қатарына қосылды.

Болашақ үшін, алда күтіп тұрған осындай алмағайып замандар сынағын еркін өңсеру үшін көп қаржы-қаражат салып, зор жауапкершілікпен атқарылған бұл реформалардың дұрыс болғанын өмірдің өзі дәлелдеді.

Біздің Ата заңымыздың бірінші бабында: "Қазақстан Республикасының ең қымбат қазынасы - адам және оның өмірі", - деп нақты жазылған. Сондықтан елімізде денсаулық сақтау саласын дамытуға айрықша көңіл бөлінді. "Саламатты Қазақстан" бағдарламасын қабылдап, барлық өңірде бұрын болмаған жүздеген заманауи ауруханалар мен емханалар салдық. Елордада әлемдік деңгейдегі ең озық техникалармен жарақталған аса ірі ғылыми-медициналық орталықтар ашып, оның мамандарын әлемнің ең дамыған елдерінде тәжірибеден өткіздік және "Болашақ" бағдарламасы аясында оқыттық.

(Басы. Соңы 2-бетте).

БІЗ БІРГЕМІЗ!

Елімізде осы дерттің алдын алу үшін сақтандыру шаралары жасалуда, әлі де талай шаруа атқарылатын болады. Осы уақытта барлық қазақстандықтар Елбасы Үндеуін қолдап «Біз біргеміз» акциясы аясында қаржылай және заттай қайырымдылық көмектер көрсетуде. Ал Президент Қасым - Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың мәлімдемесіндегі барлық әлеуметтік топтарға, кәсіпкерлерге, ауыл шаруашылығы саласына көрсетілетін алуан түрлі көмек көрсету туралы тапсырмасы жүзеге асырылуда. Елбасы осы үндеуінде тағы да көмекке аса мұқтаж қарияларды, ардагерлерімізді, көпбалалы аналарды, әл - ауқаты төмендерді, жұмысқа жарамсыз жандарды ерекше қамқорлыққа алуды тапсырып, «Nur Otan» партиясының мүшелері де осы бір сауапты істің алдыңғы қатарынан табылуы тиіс екендігін баса көрсетті. Тұңғыш Президент үндеуде аға ұрпақ пен зиялы қауым өкілдеріне халықты ынтымаққа шақыруға, саламатты өмір салтын ұстануға, жас ұрпаққа жамандықтан, жат әдеттен сақтанып, игі істер жасауға ұмтылып, үлкенге - ізетті, кішіге - қамқор, бір - біріне дос болуға шақырды. Елдегі қиындықтан тек бірлесе, жұмыла күш жұмсасақ өтетіндігімізді уақыт дәлелдеді. Бұл қиындықтан да шығатынымыз анық, тек береке - бірлік керек. Біз біргеміз!

К.ДӘУЛЕТБЕКОВА,
«Nur Otan» партиясы Ақсу аудандық филиалы төрағасының бірінші орынбасары, аудандық мәслихат депутаты.

ЖІП БІРІКСЕ - АРҚАН БОЛАДЫ, СЕТІНЕСЕ - ТАЛҚАН БОЛАДЫ

Бүгін еліміздің Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев елімізге келген ауыртпашылықты бірге жеңуге шақырып халыққа үндеуін жолдады. Үндеуде Нұрсұлтан Әбішұлы «Әрине, қалыптасып отырған жағдай оңай емес. Бұл - бүкіл әлем мемлекеттеріне түскен зор ауыртпашылық. Біз оны осындай сын сағатта септігін тигізетін халқымыздың төзімділігі, ерік - жігері және өзіне деген зор сенімі арқасында міндетті түрде жеңіп шығамыз. Ол үшін бізге қажетті нәрсе - қаржы - қаражат, материалдық ресурс, техника, азық - түлік - бәрі бар. Алаңдайтын, абыржытын еш негіз жоқ», - деп елді сабырлыққа шақырып, береке - бірлікке үндесе, келесі сөзінде «Әдетте жұрт көңілі алаң осындай кезде ел ішіне ұрей таратып, байбалам салушылар өз мүддесіне пайдалануға тырысады. Мен халықты әртүрлі сондай азғырынды, арзан әңгімелерге еруден сақ болуға шақырамын. Шынымен көптің қамын кездейтін адам айғайшыл күшімен емес, игілікті ісімен қызмет еткені дұрыс. Ғайбат пен байбалам орнына ғылым - біліммен шұғылданған абзал», - дейді.

Иә, ондай жағдайлар қазір көптеп кездеседі. Тіпті кейбірін көзімізбен көріп, құлағымызбен де естіп жүрміз. Біз бұқаралық ақпарат құралдары өкілдері осындай арзан әңгімелердің алдын алып, елді сабырлыққа, бірлікке шақырып, Елбасының сарабал саясатын насихаттауда алдыңғы қатарда болуымыз керек. Аудандық «Ақсу өңірі» газетіндегі 12 жылдық еңбек өтілімде осы жолда, осы салада жазған мақалаларымның арқасында облыс, аудан әкімінің, «Nur Otan» партиясының облыстық аудандық марапаттарына ие болдым. Қазақстан Журналистер одағына өткенім де соның жемісі.

Әлі де ел үшін аянбай еңбек етемін деп сенім білдіремін. Елге түскен ауыртпашылықты бірге жеңейік.

Біз біргеміз!
Ербол СЫМХАНОВ,
Қазақстан Журналистер одағының мүшесі,
«Nur Otan» партиясы Ақсу аудандық филиалы жанындағы СЖҚКЖ қоғамдық кеңес мүшесі.

BIZ BIRGEMIZ!

ҚАЙЫРЫМДЫ ЖАНДАРҒА МЫҢ АЛҒЫС!

Коронавирус пандемиясы менің отбасыма да қиыншылық алып келді, өзім жұмыссыз қалдым, жолдасым ауырып ауруханаға түсті, қызымда ауырып емдетуге қаржы жетпей қатты қиналдым. Елбасы Н.Назарбаевтың «Біз біргеміз» акциясы басталғандығы туралы естіп, «Nur Otan» партиясы Ақсу аудандық филиалына келіп көмек көрсетуді сұрадым. Өтінішімді жерге қалдырмады. Ауданның жастары мен кәсіпкер Нұргүл Абдырахманова жағдайымды түсініп қайырымдылық жасады. Қиналғанда қол созған Нұргүл, Бағлан апайларға, Меруерт бастаған жастарға алғысым шексіз. Қазақ «Қайырымдылық жасасаң, қайырын өзің көресің», - деген мақал бар. Жақсылықтарыңыз алдарыңыздан шықсын, отбасыларыңызға амандық тілеймін. «Біз біргеміз» акциясын ұйымдастырушы нұротандықтарға да рахмет!
Алғыс білдіруші А.БЕКБУЛТОВА,
Жансүгіров ауылының тұрғыны.

ЖАНЫҢДА ЖҮР ЖАҚСЫ АДАМ

Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың Үндеуін қолдап «Біз біргеміз» акциясы аясында жалғасуда. Осы қиыншылық кезде атымытай жомарт жандар ауылдастарына қаржылай және заттай қайырымдылық көмектер беруде. Осы жұмысқа «Қарашылық» ауыл округ әкімі, БПҰ-ның төрағасы Ы.Садуақасов, «Арасан» ауыл округ әкімі, БПҰ-ның төрайымы Р.Ғалымжанова, «Қарасу» ауыл округ әкімі, БПҰ-ның төрағасы Т.Арғынбаев, «Б.Сырттанов» ауыл округ әкімі, БПҰ-ның төрағасы Б.Ермұханбетов, Қаракөз» ауыл округ әкімі, БПҰ-ның төрағасы Д.Көпелбаев ауыл тұрғындарымен шаралар ұйымдастырып, түсіндіру жұмыстарын жүргізуде.

Ал, аудандық мәслихат хатшысы, аудандық мәслихат депутаттары Б.Сүлейменов, С.Бармақов, «Қаракөз» ауылынан «Жайлау» шаруа қожалығының

төрағасы Н.Имансыдықов, Қарасу ауылына «Тезекбаев» шаруа қожалығының төрағасы Т.Досаев, партия мүшелері, ауыл тұрғындары Қ.Әбдірахманов, А.Арғынбаева, А.Тұрсынхан, С.Есенбаев, І.Рысбекова, Г.Болысбаева және көмекке аса мұқтаж қарияларға, ардагерлерге, көпбалалы аналарға, әл-ауқаты төмен, жұмысқа жарамсыз жандарға қаржылай, азық-түлік және бетперделер таратты. Ауыл тұрғындарының қайырымды жандарға алғысы шексіз.

Бүгінде ҚР Президенті Қ.К.Тоқаевтың мәлімдемесі бойынша көмекке аса мұқтаж 7 санат бойынша ауыл округтері бойынша тізім дайындалды. «Біз біргеміз» акциясы басталған уақыттан бері 128 отбасына көмек берілді. Біз біргеміз!

Ж.ЕРБОЛАТҚЫЗЫ,
«Nur Otan» партиясы Ақсу аудандық филиалының экспедиті.

БӨРІБАЙ КӨТЕРІЛІСІНЕ - 90 ЖЫЛ!

ЕСТІ ЖАНҒА АЙТАР СӨЗ

Жаңа өріс, жаңа жолды көрмеу – кереғарлық. Ежіреңдеп тоқтап іске тоқтамау – боқтап немесе қаныңды ұрттармен тең. Арпа жақтап, айқас жасап, пішінді неше түрлі өзгертіп, желі қиғандай, үдіре рухтың киесіне тию – кесапат. «Заң солай» деп «мараторийға (шектеуге)» қаракет қылмай, қарап отырсақ, «ұят болады, көше атауын бермесек» демекші, Матай-Садыр үлкен ел десек, істі қыспа қылмай, пыспа жасап, ұста қылған дұрыс. «Көп түкірсе - көл» дегендей, теперіш - халыққа іші жылып, бейім болмаумен пара-пар. «Еріккен іс» деп құр бекерге жылы жауып, сергелдең, созбаққа салып, салы суға кетуге тұрмас. Атабаба парқымен немесе ұлттық кодты қолдана іске кіріссек, басты қадамға басары анық.

Рас, аудан басшылары заң негізіне сүйенуде. Көптің көкейі де сол. Ниет көңілді жасырмайды. Құмайдай қоқандамай, басталған істі анықтап, қанықтаған оң. Құрған тез «шектеуге» қарсы «тоқтасын» деп, адал істі тоқтап қылуға болмас. Заң халыққа қызмет етуі тиіс. Мүддірмеден құтылу - шаруаны жедел бітіру. Текетірес, қадалғыны кетіру абзал. Халық «өңкей надан» деп ойламау үшін, аудан басшылары арсаңға салмай, зиян келтірмей,

ма? Елдің өсер ардақты ұл мен қызы сын тағып, кінә қоймай ма? Жер мен елдің сәулетіне масаты құру әлеуеттік мәселе. Жалған адам үшін, өмір үшін емес пе? Өлкенің өркенделуі суат емей немене.

Жоңғарға қарсы тұрып, сан мыңдаған елді тажалдан құтқарған, ұран болған Бөрібай есімі – болашаққа сенім ғой. Ендеше, лебінді жасамай, елдікке жүгініп, шашақ атқызып, шолпанның таңда туған шарасындай жарқыратайық. Елге нұры төгіліп, береке, бірлікке толсын. Дәулеттің қалың кені - Ақсу жері. Ақсудың - көркем елі. Елді ілгері тарту – биіктерге жетелеу. Табыс – тамылжыған шаттық. Көше беру ісіне ылайықсыз қарау - әділетсіздік.

Атағына ерекше ел сүйінген Бөрібай батыр есімімен Жансүгіров мекенінде көше атауы берілетініне - сенім зор. Ұйымдасқан қауым мен аудан басшылары көмегіне үміт мол. Бөрібай батыр ескерткіші ашылу салтанат-мерекесіне шалқыта табыспен көше атауы аталатынына қажырлы қайрат қылсын. Қуанып, мейірім таып, қанаттанайық Ауданның үлкен, кіші, жастарына өтініш: «Сіздер де қолдап, тілектестік білдірушілер» деп білемін.

Бөрібай батыр ұрпақтары атынан: Жемісбек ТОЛЫМБЕКОВ.

1150 жыл
Әл-Фарабидің мерейтойы

175

Ұлы даланың ұлы ұстаздары

Биыл ұлы ғұлама Абай Құнанбаевтың туғанына 175 жыл және Аристотельден кейінгі екінші ұстаз Әбу Насыр Әл-Фарабидің туғанына 1150 жыл толуына орай еліміздің түкпір-түкпірінде ойшылдардың шығармашылығын насихаттау мақсатында көптеген мерекелік шаралар өткізілуде. Өскелең ұрпақ Абайдың қара сөздері мен өлеңдерін жатқа айтып, бірінен біріне насихаттауда.

XIX ғасырдың аяғы мен XX ғасырдың басы қазақ халқының тарихында бүкіл мәдени болмысы биікке көтеріліп, кейінгі әдебиет пен мәдениеттің дамуына кең жол ашқан кезең. Қос ғасырдың тоғысар тұсында «Ғылымды іздеп, дүниені көздеп» екі жаққа үңілген ұлы Абай, халықты өркениеттің өріне алып шығар амалды тапты. Ол ғылым мен білім, өнер үйрену жолы еді. Замананың тұрпатын, ұлт тұрмысының кемшілікті тұстарын Абайдай көре білген, ұлы ақындай таныған жан кемде-кем.

Абай өзінен кейінгі ақындардың барлығына «Жарығын түсірді» десе, есіріп айтқанымыз емес. Өйткені «Абай — қазақтағы суретті, сұлу сөздің атасы, тереңге сырлы, кең мағыналы кестелі өлеңнің атасы. Қазақ өлеңіне өрнек берген, түрін көбейтіп, қалыбын молайтқан — Абай. Ол қазақтың ішінен оқушы тапқан». Ұлы Мұхтар Әуезовтің бұл ойларынан артық Абай болмысын тап басып тану қиын. Абай дәстүрін жалғастырушылар оның осы «оқушылары». Олар XX ғасыр бас кезіндегі қазақ поэзиясын өлемдік деңгейге көтерген Шөкәрім, Ахмет, Міржақып, Сұлтанмахмұт, Мағжан сынды бір туар дарындар еді. Бұлардың бәрі өз кезегінде Абай ұлылығын тануға ұмтылып, ақындығын бағалауға тырысқан болатын. Осы орайда Абай ақындығын бағалаудағы олардың ұлы ақынға берген атаулары да әрі қызық, әрі ой саларлық. Ең жақын шөкірті Шөкәрім «Ұлы ұстаз» тұтса, Ахмет «Қазақтың бас ақыны» деп біледі, Мағжан үшін «Ақындар хакімі» болса, Сұлтанмахмұт «Ақындар пайғамбары» көреді.

Абайды зерттеп-зерделеген, ақындығына табынған осынау

«оқушылар» ұлы ақын дәстүрінің өр қырын, әр бағытын тани білген.

"Өлемнің екінші ұстазы" атанған ойшыл Әбу Насыр Әл-Фараби, яғни Фарабан шыққан Әбу Насыр атанған. Ғалымның туған жері қазақтың ежелгі қаласы Отырарды арабтар "Барба-Фараб" деп атап кеткен.

Тарихи деректерде Отырар қаласы IX ғасырда тарихи қатынастар мен сауда жолдарының торабындағы аса ірі мәдениет орталығы болған.

Әбу Насыр бала күнінен ғылымға үйір болып өсті. Ғалым алғашында Бұхарада, Самарқанда, одан кейін Хамадан, Бағдат, Шам, Каир, Дамаск, Александрия, Медина, Мекке қалаларында болып, білімін үнемі жетілдірумен болды. "Ол Хамада қаласында араб тілін үйренді. Одан кейін 20 жылдай Бағдат қаласында тұрып, антикалық философиямен әлемдік мәдениетпен танысты. Жалпы Әл-Фараби бір жерде тұрақтамаған. Ол үнемі бір қаладан екінші қалаға саяхат жасап, білімін шырғадаған. Ғұлама ойшыл бар өмірін ғылым мен білімге арнады. Біздегі мәліметтерге сәйкес, ол 70-ке жуық тілді меңгерген" Сондай-ақ ғұлама ойшыл медицина ғылымындарын меңгеруге де бар күшін салады. Ол біраз жыл Бағдат шаһарында ғылыми ізденістермен айналысып тұрақтап қалады. Содан кейін Шам аймағына қоныс аударып, 950 жылы өмірден өткенше сол өлкеде қалады.

Әл-Фараби білімге деген құштарлығының арқасында Аристотельден кейінгі "екінші ұстаз" атанды. Ол 150-ге жуық философиялық және ғылыми трактаттар жазып қалдырды. Абай мен Әбу Насыр әл-Фарабидің есімдерін қатар алғанда бүкіл қазақ даласы мен түркі дүниесі түгел көз алдымызға келеді. Тарих тақтасынан ойып орын алған Ұлы даланың Ұлы ұстаздарының есімдері 100 жыл өтсе де, 1000 жыл өтсе де ел есінен мәңгілікке өшпек емес. Осыған орай Қараөз ауылдық кітапханасында Ұлы ұстаздардың шығарма-ларын дәріптеу, рухани байлығымызды кеңейту мақсатында оқырмандармен «Абай жолы - ғасырлық туынды» тақырыптық сағат ақпан айында, «Ұстаздың оралуы - X ғасырға саяхат» тарихи кеш наурыз айында, «Абайды оқы - таңырқа!» өнеге сағаты қарасөздеріне сәуір айында өткізіліп, насихатталды.

Б.АБЕЕВА,
Қараөз ауылдық кітапханасының кітапханашысы.

ТІЛІН БІЛМЕЙТІНДЕР ЕМЕС, ТІЛІН БІЛГІСІ КЕЛМЕЙТІНДЕР – МӨҢГҮРТ

Кейбір ұл қыздарымыздың ана тілімізді білмеуі, не шала білуі мені қатты қынжылтады. Бұған ең алдымен ата - ана кінәлі.

Б.МОМЫШҰЛЫ.

Қазіргі заманымызда ең өзекті мәселелердің басы осы - тіл. Жас өскелең ұрпағымыз «өзге тілдің бәрін біл - өз тіліңді құрметте», - деп ата - бабамыз айтып кеткен сөзге мәнде бермейтін секілді. Менің өз тілімнің - қазақ тілі болғанын мақтан етемін. Әр адамға өз тілінен артық тіл жоқ деп санаймын. Қай заманда да бабамыз «есті сөзбен ессізді тоқтатқан» делінгені. Тәуелсіздік - ұлттық қасиетті қадірлеуден басталса керек. Ал «өзіңнің ұлттық қасиетін, өз тілін, әдебиетін білмеген, қадірлемеген адам толық мәнді интеллигент емес», -

деген М.Әуезовтың керемет дана сөзі бар. Расында да, өз тілінің сұлулығын сезінбей, өзге тілдің қадірін сезіну екіталай емес пе?!

Қазақ тілі - халқымыздың рухани байлығы, атадан балаға, ұрпақтан - ұрпаққа мирас болып қалып отырған баға жетпес асыл қазына деп санаймын.

Қазақ тілі - қазақ халқының ана тілі. Қазақтың біртуар ақыны М.Жұмабаев: - "Ұлтқа тілінен қымбат нәрсе болмақ емес, бір ұлттың тілінде сол ұлттың сыры, тарихы, тұрмыс - тіршілігі, мінезі айқын көрініп тұрады", - деген екен.

Тіл қай елде, ұлтта болсын қастерлі, қасиетті, құдыретті. Қазақстан - өлемдегі ең мықты, бәсекеге қабілетті елу елдің қатарына ену үшін қазақ тілін жоғары мәртебеде ұстауы керек деп ойлаймын.

Арай ТҰНЫҚБЕК,
Матай ауылдық клубының меңгерушісі.

ТІЛ ТІРЕГІ ӘЛЕМНІҢ

Барша әлемдегі сансыз ұлттар мен ұлыстардың бір - бірімен ой бөлісіп тапқырлықтар жаратуда күнделікті өмірде қарым - қатынаста ауадай қажет болған бір дүние ол әрине - тіл.

Тіл арқылы кешегіміз бүгінге жетіп өшпес мұра ретінде сақталуда. Тілді қозғасаң кешегі өткенің баға жетпес байлығың тұтас тарихың бір серпілері анық. Тілсіз елде тарихта болмайды тарихи тамыры терең тартпаған ел ол болашағында бекемдей алмасы анық. Тіл арқылы кез - келген ұлт пен ұлыстың салт - дәстүрі мәдени мұралары ұлттық құндылықтары боямасыз қаз қалпында сақталады және болашаққа жалғасады.

Қарыштан дамыған жаңа ғасырда болсақтағы кешегімізді ескеріп толығымен зерттеп болашақ ұрпаққа сап алтындай сақтап бере алсақ ол біздің ұрпақ алдындағы борышымыздың ақталғаны болып саналмақ. Ендеше, ана сүтімен берілген тектілігімізді ана тілімізді ардақтай білейік ағайын!

А.ЕСЕНАМАНОВА,
Қызылағаш ауылдық мәдениет үйінің директоры.

Егіншінің дәні бітік шықсын

Биылғы жылы күннің суығына қарамастан, ауылымыздың жеке шаруа қожалықтары ерте көктемнен жер жыртып, егін егуге кірісіп жатыр. Атабабамыздан қалған кең-байтақ жерімізге бірі дән сеуіп, балашағасының қамын ойласа, бірі жердің құнарлануына үлес қосуда. Атап айтатын болсам, сәуірдің 14-де 44 жасқа келетін Түркебаев Нұрдаулет Махатайұлын мақтаншыпен айтуға болады. Себебі, жастайынан әкесінен трактор жөндеуді, қазіргі таңда қолы көп жете бермейтін шынжыр табанды ДТ-ны жүргізудің, сонымен қатар, өз бетінше жаңа технологиямен шығарылған экскаватордың да жүргізілуінің қыр-сырын жетік меңгергенімен қоса, ауылшаруашылықты дамытуға да өз үлесін қосуда.

Оның дәлелі өз отбасымыздың таңғы асынан басталатын үзік әңгіменің бірі ауылшаруашылығының дамуы. Жер жыртып, егін егу, жерге дән себугенің жеңіл жұмыс емес екендігін, айдалада, шаң астында күндіз - түні жер жыртып жүретін, үлкен еңбек ететін жастардың азайып бара жатқаны жанына бататынын айтып отырады.

Менің айтатын дегенім "сәуір болмай, тәуір болмас", - деп айтатын қазақтың нақыл сөзі дәл рас айтылған. Ауылымның тұрғындары диқаншыларымыздың аман-есен жерін сеуіп, дән егіп, сол дәннен өнім алып, болашақ ұрпаққа осы ауылшаруашылығымен айналысу жалғасын жылдан - жылға таба берсе демекші.

Айгүл КАМБЫЛОВА,
"Алтын алқа" иегері.
Кеңғарын ауылы.

Газет Қазақстан Республикасы Инвестициялар және Даму Министрлігі Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитеті 2015 жылғы 16 қараша айында есепке қойылды. Күзлік №15701-Г

Директор - бас редактор
Қасымбекова
Ләззат
Қалмұхамбетқызы

Газет бетінде жарияланған мақалалар авторының пікірі редакция көзқарасы болып табылмайды. Мақалалар өңделеді, авторға қайтарылмайды.

Жарнама, хабарландырулар, арнау, құттықтаулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.

Газет қазақ тілінде аптасына бір рет, жұма күні шығады.

БІЗДІҢ МЕКЕН-ЖАЙЫМЫЗ:
Ақсу ауданы,
Жансүгіров ауылы,
Желтоқсан көшесі, №5.
Аудандық әкімшілік үйінде

Тапсырыс 488
Осы шығарылымның таралымы 2721

Директор бас редактор
- 2-11-61
Жауапты хатшы
- 2-12-90

Электрондық почта
aksuoniri@mail.ru
Газеттің ресми сайты
aksuoniri.kz

Индекс: 65750
Офсеттік басылым көлемі 26 т.

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:
Алматы облысы, Ақсу ауданы, Аудан әкімдігі.

Меншік иесі: «Ақсу өңірі» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

АБАЙ ҚҰНАНБАЙҰЛЫ - ҚАЗАҚ ХАЛҚЫНЫҢ МАҚТАНЫШЫ!

Биыл Абай Құнанбайұлының туғанына 175 жыл толды. Абай Құнанбайұлы ғұлама, ойшыл, ақын, ағартушы, ұлттың жаңа әдебиетінің негізін қалаушы, аудармашы, композитор ретінде ел тарихында өшпес із қалдырғаны сөзсіз. Оның өлеңдері мен қара сөздерінде ұлт болмысы, бітімі, тұрмысы, тіршілігі, дүниетанымы, мінезі, жаны, діні, ділі, тілі, рухы көрініс тауып, кейін Абай әлемі деген бірегей құбылыс ретінде бағаланды.

Абай өз балалық кезін әжесі мен анасының жанында өткізген. Абай санасына қатысты бар шуақты қасиеттер мен ақындыққа деген ұмтылыс сезімі әжесі мен анасының әсерінен сіңген. Ол қазақ қоғамының қайшылықты жақтарын, замандастарының алауыз берекесіздігін, патшаның отаршылдық саясаты қоздырып отырған рулық тартыстардың елдің бірлігіне келтірген зиянын қатты сынап отырып, халықты озық мәдениетке сүйреді. Ол халықтардың оңашаланып өмір сүретін дәурені өткенін, ендігі жерде ел болудың кепілі - дамыған көрші елдермен қарым-қатынас жасауда екенін айтты. Елді сол жол-

да бірігуге, ынтымақтастыққа шақырды. Уақыт талабын заманынан оза шауып түсіну - Абай даналығының белгісі. Ол шындықтың ақын болып туды, солай өмір сүрді. Оның өлеңдерін оқи отырып, одан жалғандық табу қиын.

Қасиетті қара сөздерден ғибрат алып қана қоймай, өмірлік нұсқау алдық. Қазақ сөзінің киесі қонған бұл қара сөздер кез келгенімізге өмірлік бағыт - бағдар, ақыл қосушы. Сондықтан да, біз Абай атаны жадымызда ұстаймыз!

Абайдың тұлғасы мен мұрасын ұлықтау, Ұлы ақынның өнегелі өмірімен таныстыру, шығармаларына шолу жасау, өлеңдерін, әндерін мәнерлеп айтқызу. Сөз өнерінің қыр - сырымен таныстыру. Көркем сөйлеуге, өз бетімен іздене білуге, шығармашылықпен жұмыс істеуге көмектесу. Абай нағыз адам мұратын қалыптастырып қана қойған жоқ, сонымен бірге ол мақсатқа жетудің шынайы жолын көрсетіп берді. Абай шығармашылығындағы сондай-ақ адам бойындағы қайырымдылық, қанағат секілді адамның қалыптасуына себепші иманды қасиеттер де талданған.

- Біз бүгін ардақты ақынымыз марқұм Абайдың рухына дұға қылып қараңғы заманда шырақ жақпаң басшымыздың есімі, құрметі, терең мағыналы асыл сөздері атадан балаға, немереден шөбереге үзілмеу сақталуын тілейміз. Бірінші ақынымыз деп қадірін халқы жиі-жиі зиярат етер, халықпенен Абай арасы күшті махаббатпен жалғасар.

А. ТҮСТЕБАЕВА,
Көшкентал ауылдық кітапханасының кітапханашысы, «Нұр Отан» БПҰ-ның мүшесі.

Тілім деп соқсын жүрегің

«Анамыздың ақ сүтімен бойымызға дарыған тілімізді ұмыту тарихымызды ұмыту».

Бауыржан МОМЫШҰЛЫ.

Қазіргі таңда елімізде мемлекеттік тіл - қазақ тілінің қолданыс аясын кеңейтуге ерекше назар аударылып отыр.

Тіл - ұлттық мәдениет, әдет - ғұрып, салт - сана мен дәстүр сабақтастығына негізделген ерекше құбылыс. Мемлекеттік тіл - татулық пен бірліктің тірегі. Мемлекеттік тілді өркендетсек

өзге ұлт адамдарымен осы тіл арқылы қарым - қатынаста боламыз. Қазақ тілін жете білу арқылы біздер өнер мен білімнің, мәдениет пен ғылымның биігіне жетіп, өз халқымыздың өткен - кеткенін зерделеп, оны әлемге таныта алмаймыз. Өз тілімізді құрметтеу арқылы басқа тілді де үйреніп, мәдениетін қадірлейміз.

«Тілім менің тірлігімнің айғағы», - деген Ахмет Байтұрсынұлының қанатты сөзі әрбір қазақ баласына жігер беріп қанаттандырады. Осы орайда Б.Сырттанов ауылдық кітапханасында «Тілім деп соқсын жүрегің» атты тақырыпты сағат ұйымдастырылды. Оқушылар тіл туралы өлеңдер, нақыл сөздер оқыды. Мақсаты - тіл туралы түсінік бере отырып тіл көркемдігін, байлығын, шешендігін көрсететін нақыл сөздер, мақал-мәтелдер арқылы оқырмандардың ой - ерісін дамыту. «Қазақ тілі - рухани байлығымыздың қайнар бұлағы», - деп бекер айтылмаған. Ол үшін ана тіліміздің қадір - қасиетін езіміз білуіміз, дәріптеуіміз, насихаттауымыз керек. Ендеше, ана тілімізді ұмытпай ұрпақтан - ұрпаққа жеткізу сіздер мен біздердің міндетіміз. Сондықтан тілімізді қастерлеп, биік тұғырынан түсірмейік.

Назира АУБАКИРОВА,
Сырттанов ауылдық кітапханасының кітапханашысы, «Nur Otan» партиясының мүшесі.

Тіл - ұлтымыздың жаны

«Ана тілі - халықтың өткен ұрпағын, қазіргі және келешек ұрпағын тарихи бір тұтастық, мызғымас бірлік, ажырамас туыстық, жағдайда мәңгілік біріктіретін сенімді құрал. Ана тіліміз арқылы ғана біз халқымызды, Отанымызды танып білеміз, халық рухының сарқылмас бастауы да сонда жатыр. Ел-жұртымызды, туған жерімізді оның өзен-көлдерін, оның бораны мен нажағайын ана тіліміз арқылы ғана қабылдап, соларға деген перзенттік махаббатымызды ана тіліміз арқылы жеткіземіз», - деп педагог К.Д. Ушинский айтқандай, тіліміз еліміздің тірегі мен жүрегі. Қазақ халқы ұлт болып қалыптасқалы бері, қазақ тілі өмір сүріп келеді. Тілдің иесі - кешегі қазақ, бүгінгі қазақ және болашақтағы қазақ. Тілдің ғұмыры уақыт тәрізді мәңгілік. Тіл - халықтың мәңгілік халық болып қалуының айғағы. Тіл - өткеннің ұрпаққа қалдырған аманаты, бүгінгі күннің абыройы, ертеңгі күннің кепілі. Ата Заңда «Мемлекеттік тіл - қазақ тілі» деп анық та айқын жазылған.

XX ғасырдың басында ғұлама-ғалым Ахмет Байтұрсынұлы «Ұлттың жоғалуына себеп болатын нәрсенің ең қуаттысы - тіл, сөзі жоғалған ұлттың өзі де жоғалады», - деп еді. Әсіресе, жастар өкінішке орай, ана тіліне менсінбей қарауға әуес. Бүгін біздің ортада неге ана тілін білмейтіндер көбейді? Көшеде жүрген екі қазақтың бірі орыс тілінде сөйлейді, дүкенде де, қоғамдық орындарда жүрсек те көретініміз - сол. Жасы да, көрісі де тілін бұрап орыс тілінде сөйлеп жатқаны. Өз ана тілінде ойын жеткізуге не себептен үйренуге тырыспайтыны мен үшін түсініксіз. Осылай тізе берсең қазақ тілінің бүгінгі жайы, ақын тілімен айтқанда, «мың өліп, мың тірілген» қазақ ұлтының дәл өзі сияқты. Белгілі ғұлама Махмұд Қашқари «Тәрбие басы - тіл», - деп көрсетеді.

Жалпы, қай тәрбиенің де бастауы отбасынан басталатыны рас, патриоттық сезім де отбасынан қалыптасады. Тіл туралы айтылғандардың бәрі желге ұшып, қоқысқа айналмасын десе, әр қазақ өз шаңырағында ағарту ісімен айналысса нұр үстіне нұр болар еді.

Б. ҚАМЕТЖАНОВА,
Жаңалық ауылдық кітапханасының кітапханашысы.

Абайдың шығармалары ақындық жолдағы ізденісін таныйты

Абай қазақтың әдебиетінде қайталанбас ұлы ойшыл, философ, ақын. Абай өз балалық кезін әжесі мен анасының жанында өткізген. Абай санасына қатысты бар шуақты қасиеттер мен ақындыққа деген ұмтылыс сезімі әжесі мен анасының әсерінен сіңген. Абай ауылдық молдадан білім алып, сауат ашып, кейіннен Семейге сауатты дамыту мақсатпен аттанды. Абай ақын медресе оқуында жүрген уақытында Шығыс поэзиясына қызықтанып, Шығыстың ақындары секілді өлеңдер жазуға талпынады. Сексенінші жылдар орталығында

Абай ақындық жолына бағыт бұрады. Абай өлең және шығармаларын үзіліссіз жазуға тырысты. Дегенмен, сонау кездердегі халықтың ішіндегі тартыстар ақындық өнермен айналысуы қиындатқаны. Абай ақындыққа бағыт бұрғанда өлеңдерін білім, өнер және мәдениетке бағыттады. Абай 1885 жылда «жасымда ғылым бар деп ескермедім» - деп атаған тұңғыш шығармасын жазды. Осы өлеңі тұңғыш Абайдың шығармасы болып, Абайдың ақындық жолдағы ізденісін танытты.

Абайдың қара сөздеріне қотталсам, әлемде еш зат өзі таңдаған мұратқа жеткілікті қайрат пен жігер жасамай жету қиын. Кейбіреулер ғылым және білімді ақыл - қайратсыз үйрену қиын. Абайдың шығармалары осындай мағыналарға толы болған. Абайдың қайратты қара сөздері оның сөзге деген өнерінің көркемдік күшін, даналығын көрсеткен прозалық шығармалар болып табылады. Абайдың қара сөздерінің жалпылық саны 45 бөлектен тұрады. Олар тақырып нысанынан бір ғана бағытта жазылмады, олар әр алуан болды. Абайдың 6 - 7 қара сөздері қысқалау болса, кейбіреулері тақырып және мағынасы жағынан ауқымды болды. Абай өз қарасөздерінде туындының көркіне ғана емес, сонымен бірге оның ауқымдығы мен мағынасына назар аударған. 1918 жылы Семейде жарық көрген «Абай» журналында Абайдың бірнеше қарасөздері жарық көрді.

Абай шығармашылығы тек қазақ халқының ғана мұрасы емес. Шетелдіктер қазақты Шығармашылы таниды, ақынның жырларын арқылы бағалайды. Оның жалпы адамзаттық құндылықтарды насихаттауға толы шығармалары бүкіл халықаралық қауымдастыққа жатады, әлемдік мәдениеттің бөлігі болып табылады. Ұлы Абайдың 175 жылдығын мерекелеу біздің еліміздің өлемде танылуына тың серпін беретініне сенімдімін. Абай есімі жаңа Қазақстанның брендіне айналуы керек, сондықтан оның шығармаларын біздің елден тыс жерлерде де кеңінен насихаттау қажет.

Күләйім ҚУАТОВА,
Молалы ауылдық кітапханасының кітапханашысы.

Бірлесе көтерген жүк жеңіл

Әлем мемлекеттеріне ентелей еніп, жаһан жұртшылығын әбігерге салған коронавирус індеті елімізге де жетіп, барлығымызды алаңдатып отыр. Тарлан тарихтан адамзат баласының талай нәубатты бастан кешіріп, батпаңдап кіріп, қаншама адамды баудай қырған талай аса қастерлі індетпен күрескені белгілі. Бүгінде алпауыт мемлекеттермен бірге біз де жаңа індетпен бетпе-бет келіп отырмыз. Жаһандық ауқымда таралатын жаңа аурудың - пандемияның қазақша аудармасының өзі адамға қатаң сақтану керектігін ескертіп тұрғандай. Гректің «пандемос» деген сөзі қазақшаға аударғанда «барлық адамға тиесілі» дегенді білдіреді екен. Бұл кез - келген адамның ауруы ықтимал екенін көрсетіп тұрған жоқ па? Осындай қастерлі дерттің алдында дәрменіміз таусылып, бүкіл әлем мемлекеттері дертке дауа іздеп, ортақ мақсат аясында өзара ынтымақтастық әрекет етуде. Мемлекеттік деңгейде қабылданып жатқан шаралардың орындалуын қатаң бақылау, төтенше жағдайлардың енгізілуіне байланысты тәртіп пен санитарлық талаптарды сақтау аса маңызды. 13 наурыздан бастап спорттық мәдени-бұқаралық шаралардың

өтілуіне тыйым салынып, концерт, көрме, конференциялар кейінге қалдырылды. Оқушылардың көктемгі демалыстары ұзартылып, қашықтықтан оқытылуда. Студенттер онлайн режимінде білім алуда. Халықаралық мәдени және туристік іс-шаралар шегеріліп, шекарамыз жабылды. Адамдар көшеде бетпердесіз бейсауыт жүруге болмайтынын, бұл қауіпті індеттен оқшаулану арқылы ғана құтылуға болатынын шынайы сезініп жатыр.

Мемлекет Президенті Қ.Тоқаев халыққа арнаған үндеуінде барлық әлеуметтік топтарға, кәсіпкерлерге, ауыл шаруашылығы саласына көрсетілетін алуан түрлі көмек туралы жан - жақты айтып, жүзеге асыруды тапсырды. Жомарт жүрек меценаттар, кәсіпкерлер қарапайым халыққа қаржылай қолдау көрсетсе, әр деңгейдегі депутаттар, «Nur Otan» партиясының филиалдары, еріктілер тобы көмекке зәру отбасыларына көмек көрсетуде. «Ынтымақ жүрген жерде ырыс бірге жүреді», - демекші бұның бәрі халық игілігі үшін, қиындықты бірлесе жеңіп, халықтың тұтастығын сақтау үшін жасалып жатқан шаралар. Сондықтан қазіргі алмағайып, сындарлы кезеңде барлығымыз сабырлылық пен төзімділік танытып, бей-жайлықтан арылып, барлық қауіпсіздік шараларын қатаң сақтауымыз керек. Әр азамат өзінің және отбасының қауіпсіздігін сақтау арқылы мемлекетіміздің қауіпсіздігін сақтайтынын түсінгені абзал. Ұлт денсаулығы - мемлекеттің қауіпсіздігі. «Бірлесе көтерген жүк жеңіл», - дегендей қиындықты бірлесе еңсерейік. Еліміз аман, жұртымыз тыныш, халқымыз тұтас болсын. Біз біргеміз!

Р. ИБРАИМОВА,
облыстық мәслихат депутаты,
«Шоңай батыр» БПҰ-ның төрайымы, Сықымов атындағы орта мектептің директоры.

Ұлы даланың қасиетті жерлері

Елбасы Н.Назарбаев «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мақаласында «Туған жер» бағдарламасын ұсынып, жас ұрпақтың бойына сүйіспеншілік, патриоттық сезімді қалыптастыру керектігін атап өткені мәлім. Туған жерге сүйіспеншілік туған тарихыңды терең білуден басталатыны аян. Еліміздің әрбір тауы мен өзені, сайы мен қыры - тұнып тұрған тарих. Оған сай сол өлкеде халқына пана бола білген, ел есінде қалған біртуар перзенттер бар. Ал, олар жайында жас ұрпақтың білгені абзал. Сондықтан, білім беру саласын-

да өлкені тану жұмыстарын жүргізіп, тарихи-мәдени ескерткіштерді қалпына келтіру қажет. Елбасы ұсынған «Туған жер» бағдарламасының мәні - осында.

«Екі Отан жоқ, жалғыз Отан - мекенің», - деп жырлаған еді мұзбалақ ақын Мұқағали Мақатаев. Сол айтқандай, Танымыз жалғыз. Сол жалқы Отанның тарихы - өлке тарихынан бастау алады. Жас жеткіншектерді Отанды сүйуге, елжандылыққа баулуда ұлттық тарихты зерделеудің маңызы зор.

Елбасымыз Н.Назарбаевтың адам бойындағы отаншылдық қасиет тарихқа деген қадір мен құрметтен бастау алатынын айтты: «Патриот болу - өз Отаныңды шын жүректен сүю, өзіңе және өз халқыңа сеніп, қоғамға қызмет ету. Өз тарихыңды білмей, нағыз патриот бола алмайсың». Елбасының бұл сөзі осы міндетті тереңдете түсетіні анық.

Зүлфия БАПЫШЕВА,
Көкезек ауылдық кітапханасының кітапханашысы.

АҚСУ АУДАНДЫҚ МӘСЛИХАТТЫҢ ШЕШІМІ

ЖОБА

Ақсу ауданындағы аз қамтылған отбасыларға (азаматтарға) тұрғын үй көмегін көрсетудің мөлшерін және төртібінің айқындау туралы.

«Тұрғын үй қатынастары туралы» 1997 жылғы 16 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңының 97-бабының 5-тармағына, «Әлеуметтік тұрғындар қорғалатын азаматтарға телекоммуникация қызметтерін көрсеткені үшін абоненттік төлемақы тарифінің көтерілуіне өтемақы төлеудің кейбір мәселелері туралы» 2009 жылғы 14 сәуірдегі № 512 Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысына, «Тұрғын үй көмегін көрсету ережесін бекіту туралы» 2009 жылғы 30 желтоқсандағы № 2314 Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысына, «Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы мәлекеттік көрсетілетін қызметтер стандарттары бекіту туралы» 2015 жылғы 9 сәуірдегі №319 Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің бұйрығына, сәйкес, Ақсу аудандық мәслихаты **ШЕШІМ ҚАБЫЛДАЙДЫ:**

1. Ақсу ауданындағы аз қамтылған отбасыларға (азаматтарға) тұрғын үй көмегін көрсетудің мөлшері және төртібі қосымшаға сәйкес айқындалсын.
2. Ақсу ауданы мәслихатының "Ақсу ауданындағы аз қамтылған отбасыларға (азаматтарға) тұрғын үй көмегін көрсетудің мөлшерін және төртібін айқындау туралы" 2016 жылғы 22 тамыздағы №7 -29 (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №3957 тіркелген, 2016 жылдың 15 қыркүйектегі, Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің аталондық бақылау банкінде жарияланған) шешімінің күші жойылды деп танылсын.
3. Осы шешімнің орындалуын бақылау Ақсу аудандық мәслихатының «Бюджет, әлеуметтік-мәдениет салалары, жастар саясаты, заңдылық және құқық қорғау мәселелерін дамыту жөніндегі» тұрақты комиссиясына жүктелсін.
4. Осы шешім әділет органдарында мемлекеттік тіркелген күннен бастап күшіне енеді және алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Ақсу аудандық мәслихат сессиясының төрағасы	Ақсу аудандық мәслихаттың хатшысы
	2020 жылғы « <u> </u> » Ақсу аудандық мәслихатының 2020 жылғы « <u> </u> » « <u> </u> » Ақсу ауданындағы аз қамтылған отбасыларға (азаматтарға) тұрғын үй көмегін көрсетудің мөлшерін және төртібін айқындау туралы» № <u> </u> шешіміне қосымша

АЗ ҚАМТЫЛҒАН ОТБАСЫЛАРҒА (АЗАМАТТАРҒА) ТҰРҒЫН ҮЙ КӨМЕГІН КӨРСЕТУДІҢ МӨЛШЕРІ ЖӘНЕ ТӨРТІБІ

Осы тұрғын үй көмегін көрсетудің мөлшері және төртібі "Тұрғын үй қатынастары туралы" 1997 жылғы 16 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңының 97-бабының 5-тармағына, «Әлеуметтік тұрғындар қорғалатын азаматтарға телекоммуникация қызметтерін көрсеткені үшін абоненттік төлемақы тарифінің көтерілуіне өтемақы төлеудің кейбір мәселелері туралы» 2009 жылғы 14 сәуірдегі №512 Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысына, «Тұрғын үй көмегін көрсету ережесін бекіту туралы» 2009 жылғы 30 желтоқсандағы № 2314 Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысына, «Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы мемлекеттік көрсетілетін қызметтер стандарттарын бекіту туралы» 2015 жылғы 9 сәуірдегі № 319 Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің бұйрығына сәйкес әзірленді және аз қамтылған отбасыларға (азаматтарға) тұрғын үй көмегін көрсетудің және төртібін айқындайды.

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕ

1. Осы тұрғын үй көмегін көрсетудің мөлшері және төртібінде келесі негізгі ұғымдар пайдаланылады:
 - 1) шекті жол берілетін шығыстар үлесі - телекоммуникация желісіне қосылған телефон үшін абоненттік төлемақының, жеке тұрғын үй қорынан жергілікті атқарушы орган жалдаған тұрғын үйді пайдаланғаны үшін жалға алу ақысының ұлғаюы белгіінде отбасының (азаматтың) бір айда тұрғын үйді (тұрғын ғимаратты) күтіп-ұстауға, коммуналдық қызметтер мен байланыс қызметтерін тұтынуға жұмсалған шығыстарының шекті жол берілетін деңгейінің отбасының (азаматтың) орташа айлық жиынтық кірісіне пайызбен қатынасы;
 - 2) отбасының (азаматтың) жиынтық табысы - тұрғын үй көмегін тағайындауға өтініш білдірген тоқсанның алдындағы тоқсандағы отбасы (азамат) кірістерінің жалпы сомасы;
 - 3) кондоминиум объектiсiн басқару органы - кондоминиум объектiсiн басқару жөнiндегi функцияларды жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлға;
 - 4) уәкiлеттi орган - тұрғын үй көмегiн тағайындауды жүзеге асыратын «Ақсу ауданының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» мемлекеттік мекемесі;
 - 5) кондоминиум объектiсiнiң ортақ мүлкін күтіп- ұстауға жұмсалатын шығыстар-үй-жайлардың (пәтерлердің) мекен иелерінің жалпы жиналыстық шешімімен белгіленген ай сайынғы жарналар арқылы кондоминиум объектiсiнiң ортақ мүлкін пайдалануға және жөндеуге, жер уәкесiн күтiп - ұстауға, коммуналдық қызметтердi тұтынуды есептеудің үйге ортақ аспаптарын сатып алуға, орнатуға, пайдалануға және салыстыруға тексеруге, кондоминиум объектiсiнiң ортақ мүлкін күтіп- ұстауға тұтынылған коммуналдық қызметтерді төлеуге, сондай-ақ кондоминиум объектiсiнiң ортақ мүлкін немесе оның жекелеген түрлерін болашақта жүргізілген күрделі жөндеуге ақша жинақтауға арналған шығыстарының мiндеттi сомасы;
 - 6) аз қамтылған отбасылар (азаматтар) -Қазақстан Республикасының тұрғын үй заңнамасына сәйкес тұрғын үй көмегін алуға құқығы бар адамдар;
 - 7) "Азаматтарға арналған үкімет" мемлекеттік корпорациясы (бұдан әрі-Мемлекеттік корпорация)-Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметтерді, табиғи монополиялар субъектілерінің желілеріне қосуға арналған техникалық шарттарды беру жөніндегі қызметтерді және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қызметтерін көрсету, "бір терезе" қағидаты бойынша мемлекеттік қызметтерді, табиғи монополиялар субъектілерінің желілеріне қосуға арналған техникалық шарттарды беру жөніндегі қызметтерді, квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қызметтерін көрсетуге өтініштер қабылдау және көрсетілетін қызметті алушыға олардың нәтижелерін беру жөніндегі жұмысты ұйымдастыру, сондай-ақ, электрондық нысандар мемлекеттік қызметтер көрсетуді қамтамасыз ету үшін Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша құрылған, орналасқан жері бойынша жылжымайтын мүлік құқықтарды мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыратын заңды тұлға.
2. Тұрғын үй көмегі жергілікті бюджет қаражаты есебінен Ақсу ауданында тұрақты тұратын аз қамтылған отбасыларға (азаматтарға):
 - 1) жекешелендірілген тұрғын үй-жайларда (пәтерлерді) тұратын немесе мемлекеттік тұрғын үй қорындағы тұрғын үй-жайларды (пәтерлерді) жалдаушылар (қосымша жалдаушылар) болып табылатын отбасыларға (азаматтарға) кондоминиум объектiсiнiң ортақ мүлкін күтіп-ұстауға жұмсалатын шығыстарды;
 - 2) тұрғын үйдің меншік иелері немесе жалдаушылары (қосымша жалдаушылары) болып табылатын отбасыларға (азаматтарға) коммуналдық қызметтерді және телекоммуникация желісіне қосылған телефонға абоненттік төлемақының есуі белгіінде байланыс қызметтерін тұтынуына;
 - 3) жергілікті атқарушы орган жеке тұрғын үй қорынан жалға алған тұрғын үй-жайды пайдаланғаны үшін жалға алу ақысын төлеуге беріледі.

Аз қамтылған отбасылардың (азаматтардың) тұрғын үй көмегін есептеуге қабылданатын шығыстары жоғарыда көрсетілген бағыттардың әрқайсысы бойынша шығыстардың сомасы ретінде айқындалады.

Тұрғын үй көмегі телекоммуникация желісіне қосылған телефон үшін абоненттік төлемақының, жеке тұрғын үй қорынан жергілікті атқарушы орган жалдаған тұрғын үй-жайды пайдаланғаны үшін жалға алу ақысының ұлғаюы белгіінде кондоминиум объектiсiнiң ортақ мүлкін күтіп-ұстауға, коммуналдық қызметтер мен байланыс қызметтерін тұтынуға арналған шығыстарға нормалар шегінде ақы төлеу сомасы мен отбасының (азаматтардың) осы мақсаттарға жұмсаған, шығыстарының жергілікті өкілді органдар белгіленген шекті жол берілетін деңгейінің арасындағы айырма ретінде айқындалады.

3. Тұрғын үй көмегі аталған жерлерде тұрақты тұратын адамдарға кондоминиум объектiсiнiң ортақ мүлкін күтіп-ұстауға арналған шығыстар сметасына сәйкес жеткізушілер ұсынған кондоминиум объектiсiнiң ортақ мүлкін күтіп-ұстауға арналған коммуналдық қызметтер көрсету ақысын төлеу шоттары мен ай сайынғы жарналардың шоттары бойынша бюджет қаражаты есебінен көрсетіледі. Ауданның жергілікті өкілді органдары тұрғын үй көмегін көрсетудің мөлшерін және төртібін айқындайды.
- 3-1 Отбасы (азамат) (не нотариат куәландырылған сенімхат бойынша оның өкілі) тұрғын үй көмегін тағайындау үшін Мемлекеттік корпорацияға немесе "электрондық үкімет" веб-порталына тоқсанына бір етпегі үлгіге құқылы.
- 3-2 Құжаттарды қарау және тұрғын үй көмегін көрсету туралы шешім қабылдау немесе көрсетуден бас тарту туралы дәлелді жауап беру мерзімі Мемлекеттік корпорациядан құжаттардың толық топтамасын алған күннен бастап сегіз жұмыс күнін құрайды.
4. Аталған жерлерде тұрақты тұратын адамдарға тұрғын үйді (тұрғын ғимаратты) күтіп-ұстауға арналған ай сайынғы және нысаналы жарналардың мөлшерін айқындаушы сметаға сәйкес, тұрғын үйді (тұрғын ғимаратты) күтіп-ұстауға арналған коммуналдық қызметтер көрсету ақысын төлеу, жеткізушілер ұсынған шоттар бойынша тұрғын үй көмегі бюджет қаражаты есебінен көрсетіледі.
5. Белгіленген нормалар шегіндегі шекті жол берілетін шығыстар үлесі отбасының жиынтық табысының он пайызы мөлшерінде белгіленді.

- Тұрғын үй көмегі:
 - 1) мүгедектерді және стационарлық емделуде бір айдан астам уақыт кезеңінде болатын адамдарды, күндізгі оқу нысанында оқитын оқушыларды, студенттерді, тыңдаушыларды, курсанттар мен магистранттарды, сондай-ақ I және II топтағы мүгедектерді, сексен жаспан асқан адамдарды, үш жасқа дейінгі балаларды бағып-қутумен айналысатын азаматтарды қоспағанда, жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі уәкiлеттi органдарда тіркелмеген жұмыссыздарға және жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді шараларына қатысудан жазбаша түрде бас тартқан Қазақстан Республикасының еңбекке жарамды азаматтарына;
 - 2) уәкiлеттi органдар ұсынған жұмысқа, оның ішінде әлеуметтік жұмыс орнына немесе қоғамдық жұмысқа орналастырудан, кесібі даярлаудан, қайта даярлаудан, біліктілігін арттырудан дәлелсіз себептермен бас тартқан, осындай жұмыстарға қатысуды және оқуды өз бетінше тоқтатқан жұмыссыздарға тағайындалмайды.
- 2. ТҰРҒЫН ҮЙ КӨМЕГІН КӨРСЕТУДІҢ МӨЛШЕРІ ЖӘНЕ ТӨРТІБІ**
 6. Тұрғын үй көмегін тағайындау үшін есептеу мерзімі өтініші мен қоса барлық қажетті құжаттарды өткізген жылдың тоқсаны болып саналады.

Жеке меншіктегі бір бірліктен артық тұрғын үй (пәтерлер, тұрғын үйлер) бар немесе тұрғын жайды жалға немесе пайдалануға беруші аз қамтылған отбасылар (азаматтар) тұрғын үй көмегін алу құқығын жоғалтады.

Тұрғын үй көмегін тағайындау үшін азамат (отбасы) халыққа қызмет көрсету орталығына немесе порталға жүгінуді және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 9 сәуірдегі № 319 бұйрығымен бекітілген «Тұрғын үй көмегін тағайындау» мемлекеттік көрсетілетін қызмет стандарттарының (бұдан әрі - Стандарт) 9-тармағына сәйкес құжаттарды ұсынады.

8. Өтініштер Қазақстан Республикасының заңнамаларында белгіленген мерзімдерде қаралады.

9. Тұрғын үй көмегін алушылар он жұмыс күні ішінде уәкiлеттi органды тұрғын үй көмегін алу құқығына немесе оның мөлшеріне есер ететін мән-жайлар туралы хабардар етеді.

Өтініш беруші тұрғын үй көмегін алу құқығына және оның мөлшеріне есер ететін мән-жайлар туралы уақытылы хабарламаған жағдайда, қайта есептеу келесі тоқсанда жүргізіледі (анықталған фактісі бойынша).

Артық төленген сомалар ерікті түрде, ал бас тартылған жағдайда сот төртібімен қайтарылуы тиіс.

10. Тұрғын үй көмегін алуға үміткер отбасының (азаматтың) жиынтық табысын есептеу төртібі Бұйрықтың негізінде есептеледі.

11. Өтемақы төлемдерімен қамтамасыз етілетін тұрғын үйлер аумағының нормалары заңнамамен белгіленген отбасының әр мүшесіне тұрғын үй беру нормаларына баламалы.

12. Коммуналдық қызметті тұтыну нормалары табиғи монополияларды (монополистік қызметті) реттеу бойынша аумақтық уәкiлеттi орган қолданып, олармен көрсетілетін қызметтерге тарифтерді (бағаларды) белгілеген кездегі коммуналдық қызметтерді босату нормаларына баламалы.

13. Коммуналдық қызметтерді тұтыну төлемінің тарифтерін қызмет көрсету мекемелері ұсынады.

14. Тұрғын үй көмегін тағайындағанда келесі нормалар ескеріледі коммуналдық қызметтерді нормалардан төмен тұтыну кезінде нақты шығындар бойынша есептеледі):

 - 1) тағам дайындау үшін отбасына 1 айға тұтынатын сұйық газ - 10 килограмм (1 кішкене баллон);
 - 2) электр энергиясын тұтыну: 1 адамға - бір айға 70 киловатт, 2 адамға - 140 киловатт, 3 адамға - 150 киловатт, 4 және одан көп адамнан тұратын отбасына - бір айға 210 киловатт;
 - 3) үйді жылытуға қатты отын жылына - 5 тонна көмір;
 - 4) сумен қамтамасыз ету нормасын - әр отбасы мүшесіне, есептеу құралдары болған жағдайды - көрсеткіштері бойынша, бірақ қолданыстағы нормалардан аспауы керек;
 - 5) тұрғын үйді (тұрғын үй ғимаратты) күтіп-ұстауға арналған нысаналы жарнаның мөлшері туралы шоты;
 15. Қатты отынның құнын есептегенде аймақта өткен тоқсанда қалыптасқан орташа баға ескеріледі.

16. Мемлекеттік корпорация арқылы құжаттар қабылданған кезде көрсетілетін қызметті алушыға тиісті құжаттардың қабылданғаны туралы қолхат беріледі.

17. Стандарттың 9-тармағына сәйкес құжаттар топтамасы толық ұсынылмаған жағдайда, Мемлекеттік корпорацияның қызметкері құжаттарды қабылдаудан бас тарту туралы қолхат береді.

18. "Электрондық үкімет" веб-порталы арқылы өтініш жасаған жағдайда көрсетілетін қызметті алушының "жеке кабинетіне" мемлекеттік көрсетілетін қызмет көрсетуге сұрау салуының қабылдағаны туралы мәртебе, сондай-ақ мемлекеттік көрсетілетін қызметтің нәтижесін алу күні мен уақыты көрсетіле отырып, хабарлана жіберіледі.

19. Мемлекеттік корпорация өтінішті ақпараттық жүйе арқылы қабылдайды және оны тұрғын үй көмегін тағайындауды жүзеге асыратын уәкiлеттi органды жібереді.

20. Уәкiлеттi орган отбасы (азамат) (не нотариат куәландырылған сенімхат бойынша оның өкілі) ұсынған құжаттардың және (немесе) олардағы деректердің (мәліметтердің) дұрыс емес екенін анықтау негізінде тұрғын үй көмегін беруден бас тартыды және өтініш берілген күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде өтініш берушіге "электрондық үкімет" веб-порталы не Мемлекеттік корпорация арқылы дәлелді және бас тартуды жібереді.

21. Тұрғын үй көмегін тағайындау туралы шешімді не қызметті көрсетуден бас тарту туралы дәлелді жауапты тұрғын үй көмегін тағайындауды жүзеге асыратын уәкiлеттi орган қабылдайды. Тағайындау туралы хабарлама не тағайындаудан бас тарту туралы дәлелді жауап Мемлекеттік корпорацияға немесе электрондық құжат ретінде "жеке кабинетке" жіберіледі

- 3. ҚАРЖЫЛАНДЫРУ ЖӘНЕ ТӨЛЕУ**
 22. Тұрғын үй көмегін төлеуді қаржыландыру аудан бюджетімен тиісті қаржылық жылға қарастырылған қаражат шегінде жүзеге асырылады.
 23. Аз қамтылған отбасыларға (азаматтарға) тұрғын үй көмегін төлеуді уәкiлеттi орган екінші деңгейлі банктер арқылы жүзеге асырылады.

4. ҚОРЫТЫНДЫ

24. Осы тұрғын үй көмегін көрсетудің мөлшері және төртібімен реттелмеген қатынастар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес реттеледі.

РЕШЕНИЕ АКСУСКОГО РАЙОННОГО МАСЛИХАТА

ПРОЕКТ

Об определении размера и порядка оказания жилищной помощи малообеспеченным семьям (гражданам) Аксуского района

В соответствии с 5 статьи 97 Закона Республики Казахстан от 16 апреля 1997 года «О жилищных отношениях», постановлением Правительства Республики Казахстан от 14 апреля 2009 года № 512 «О некоторых вопросах компенсации повышения тарифов абонентской платы за оказание услуг телекоммуникаций социально защищаемым гражданам», постановлением Правительства Республики Казахстан от 30 декабря 2009 года № 2314 «Об утверждении Правил предоставления жилищной помощи», приказом Министра национальной экономики Республики Казахстан от 9 апреля 2015 года № 319 «Об утверждении стандартов государственных услуг в сфере жилищно-коммунального хозяйства, маслихат Аксуского района РЕШИЛ:

1. Определить размер и порядок оказания жилищной помощи малообеспеченным семьям (гражданам) Аксуского района приложении к настоящему решению.
2. Признать утратившим силу решение Аксуского районного маслихата «Об утверждении размера и порядка оказания жилищной помощи малообеспеченным семьям (гражданам) Аксуского района» от 22 августа 2016 года № 7-29 (зарегистрированного в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов №3957, опубликован 15 сентября 2016 года в Эталонном контрольном банке нормативных правовых актов Республики Казахстан).
3. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию Аксуского районного маслихата «По вопросам развития бюджета и социально-культурной отрасли, молодежной политики, защиты прав и законности»
4. Настоящее решение вступает в силу со дня государственной регистрации в органах юстиции и вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования.

Председатель сессии маслихата Аксуского районного	Секретарь маслихата Аксуского районного
	Приложение к решению Аксуского районного маслихата от 2020 года № « <u> </u> » Об определении размера и порядка оказания жилищной помощи малообеспеченным семьям (гражданам) Аксуского района»

РАЗМЕР И ПОРЯДОК ОКАЗАНИЯ ЖИЛИЩНОЙ ПОМОЩИ МАЛООБЕСПЕЧЕННЫМ СЕМЬЯМ (ГРАЖДАНАМ)

Настоящий размер и порядок оказания жилищной помощи разработан в соответствии с 5 статьи 97 Закона Республики Казахстан от 16 апреля 1997 года «О жилищных отношениях» Постановлением Правительства Республики Казахстан от 14 апреля 2009 года № 512 «О некоторых вопросах компенсации повышения тарифов абонентской платы за оказание услуг телекоммуникаций социально защищаемым гражданам», Постановлением Правительства Республики Казахстан от 30 декабря 2009 года № 2314 «Об утверждении Правил предоставления жилищной помощи», приказ Министра национальной экономики Республики Казахстан от 9 апреля 2015 года № 319 «Об утверждении стандартов государственных услуг в сфере жилищно-коммунального хозяйства» и определяет размер и порядок оказания жилищной помощи малообеспеченным семьям (гражданам).

1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1. В настоящем размере и порядке оказания жилищной помощи используются следующие основные понятия:
 - 1) доля предельно-допустимых расходов - отношение предельно-допустимого уровня расходов семьи (гражданина) в месяц на содержание жилого дома (жилого здания), потребление коммунальных услуг и услуг связи в части увеличения абонентской платы за телефон, подключенный к сети телекоммуникаций, арендной платы за пользование жилищем, арендованным местным исполнительным органом в частном жилищном фонде, к совокупному доходу семьи (гражданина) в процентах;
 - 2) совокупный доход семьи (гражданина) - общая сумма доходов семьи (гражданина) за квартал, предшествующий кварталу обращения за назначением жилищной помощи;
 - 3) орган управления объектом кондоминиума - физическое или юридическое лицо, осуществляющее функции по управлению объектом кондоминиума;
 - 4) уполномоченный орган - государственное учреждение «Отдел занятости и социальных программ Аксуского района» осуществляющее назначение жилищной помощи;
 - 5) расходы на содержание общего имущества объекта кондоминиума-обязательная сумма расходов собственников помещений (квартир) посредством ежемесячных взносов, установленных решением общего собрания, на эксплуатацию и ремонт общего имущества объекта кондоминиума, содержание земельного участка, на приобретение, установку, эксплуатацию и проверку общедомовых приборов учета потребления коммунальных услуг, оплату коммунальных услуг, потребленных на содержание общего имущества объекта кондоминиума, а также на накопление денег на предстоящий в будущем капитальный ремонт общего имущества объекта кондоминиума или отдельных его видов;
 - 6) малообеспеченные семьи (граждане) - лица, которые в соответствии с жилищным законодательством Республики Казахстан имеют право на получение жилищной помощи
 - 7) Государственная корпорация "Правительство для граждан" (далее -Государственная корпорация) - юридическое лицо, созданное по решению Правительства Республики Казахстан для оказания государственных услуг, услуг по выдаче технических условий на подключение к сетям субъектов естественных монополий и услуг субъектов квазигосударственного сектора в соответствии с законодательством Республики Казахстан, организации работы по приему заявлений на оказание государственных услуг, услуг по выдаче технических условий на подключение к сетям субъектов естественных монополий, услуг субъектов квазигосударственного сектора и выдаче их результатов услугополучателю по принципу "одного окна", а также обеспечения оказания государственных услуг в электронной форме, осуществляющее государственную регистрацию прав на недвижимое имущество по месту его нахождения.
2. Жилищная помощь предоставляется за счет средств местного бюджета малообеспеченным семьям (гражданам), постоянно проживающим в Аксуском районе на оплату:
 - 1) расходов на содержание общего имущества объекта кондоминиума семьям (гражданам), проживающим в приватизированных жилых домах или являющимся нанимателями (поднанимателями) жилых помещений (квартир) в государственном жилищном фонде;
 - 2) потребления коммунальных услуг и услуг связи в части увеличения абонентской платы за телефон, подключенный к сети телекоммуникаций, семьям (гражданам), являющимися собственниками или нанимателями (поднанимателями) жилища;
 - 3) арендной платы за пользование жилищем, арендованным местным исполнительным органом в частном жилищном фонде. Расходы малообеспеченных семей (граждан), принимаемые к исчислению жилищной помощи, определяются как сумма расходов по каждому из вышеуказанных направлений.

Жилищная помощь определяется как разница между суммой оплаты расходов на содержание общего имущества объекта кондоминиума, потребление коммунальных услуг и услуг связи в части увеличения абонентской платы за телефон, подключенный к сети телекоммуникаций, арендной платы за пользование жилищем, арендованным местным исполнительным органом в частном жилищном фонде, в пределах норм и предельно-допустимого уровня расходов семьи (гражданин) на эти цели, установленных местными представительными органами.
3. Жилищная помощь, оказывается, по предъявленным поставщиками счетам на оплату коммунальных услуг и счетам о ежемесячных взносах на содержание общего имущества объекта кондоминиума согласно смете расходов на содержание общего объекта кондоминиума за счет бюджетных средств лицам, постоянно проживающим в данной местности. Размер и порядка оказания жилищной помощи определяется местными представительными органами района.
 - 3-1. семья (гражданин) (либо его представитель по нотариально заверенной доверенности) вправе обратиться в Государственную корпорацию или на веб-портал "электронного правительства" за назначением жилищной помощи один раз в квартал.
 - 3-2. Срок рассмотрения документов и принятия решения о предоставлении жилищной помощи либо мотивированный ответ об отказе со дня принятия полного комплекта документов от Государственной корпорации составляет восемь рабочих дней.
 4. Жилищная помощь, оказывается, по предъявленным поставщиками счетам на оплату коммунальных услуг на содержание жилого дома (жилого здания) согласно смете, определяющей размер ежемесячных и целевых взносов, на содержание жилого дома (жилого здания), за счет бюджетных средств лицам, постоянно проживающим в данной местности.

Доля предельно допустимого уровня расходов устанавливается к совокупному доходу семьи в размере десяти процентов. Жилищная помощь не назначается:

 - 1) безработным, не зарегистрированным в уполномоченных органах по вопросам занятости и трудоспособным гражданам Республики Казахстан, письменно отказавшимся от участия в активных мерах содействия занятости, кроме инвалидов и лиц, в период их нахождения на стационарном лечении более одного месяца, учащихся, студентов, слушателей, курсантов и магистрантов очной формы обучения, а также граждан, занятых уходом за инвалидами I и II группы, лицами старше восьмидесяти лет, детьми в возрасте до трех лет;
 - 2) безработными, без уважительных причин отказавшимся от предложенного уполномоченным органом трудоустройства, в том числе на социальное рабочее место или общественную работу, от профессиональной подготовки, переподготовки, повышения квалификации, самовольно прекратившим участие в таких работах и обучении.

2. РАЗМЕР И ПОРЯДОК ОКАЗАНИЯ ЖИЛИЩНОЙ ПОМОЩИ

6. Расчетным периодом для назначения жилищной помощи считается квартал года, в котором подано заявление со всеми необходимыми документами. Малообеспеченные семьи (граждане), имеющие в частной собственности более одной единицы жилья (квартиры, дома) или сдающие жилье помещения в наем или аренду, теряет право на получение жилищной помощи.
7. Для назначения жилищной помощи гражданам (семья) обращается в центр обслуживания населения или на портал и предоставляет документы согласно пункта 9 стандарта государственной услуги "Назначение жилищной помощи", утвержденному приказом Министра национальной экономики Республики Казахстан от 9 апреля 2015 года № 319 (далее - Стандарт) .
- 8.Заявления рассматриваются в установленном законодательством Республики Казахстан сроки.
9. Получатели жилищной помощи в течение десяти рабочих дней извещают уполномоченный орган об обстоятельствах, влияющих на право получения жилищной помощи или ее размер.
- В случаях, когда заявитель своевременно не известил об обстоятельствах, влияющих на право получения жилищной помощи или ее размер, перерасчет производится в следующем квартале (по факту обнаружения).
- Излишне выплаченные суммы подлежат возврату в добровольном порядке, а в случае отказа - в судебном порядке.
10. Порядок исчисления совокупного дохода семьи (гражданина), претендующей на получение жилищной помощи рассчитывается на основании Приказа.
 11. Нормы площади жилья, обеспечиваемые компенсационными выплатами, эквивалентны нормам предоставления жилья на каждого члена семьи, установленным законодательством.
 12. Нормы потребления коммунальных услуг эквивалентны нормам отпуска коммунальных услуг, применяемых территориальным уполномоченным органом по регулированию естественных монополий (монополистической деятельности), при установленных ими тарифов (цен) на оказываемые услуги.
 13. Тарифы и нормы потребления коммунальных услуг предоставляются поставщиками услуг.
 14. При назначении жилищной помощи учитываются следующие нормы при потреблении коммунальных услуг ниже норм, учитывается по фактическим расходам):
 - 1) на семью для приготовления пищи потребление сжиженного газа в месяц - 10 килограмм (1 маленький баллон);
 - 2) потребление электроэнергии: на 1-го человека - 70 киловатт в месяц, на 2 человека - 140 киловатт, на 3 человека - 150 киловатт, для семьи из 4-х и более человек - 210 киловатт в месяц;
 - 3) для потребителей твердого топлива: на жилье дома с печным отоплением - пять тонн угля на отопительный сезон, благоустроенные квартиры использующие электроэнергию для отопления стоимость четыре тонны угля на отопительный сезон;
 - 4) нормы на водоснабжение - на каждого члена семьи, при наличии приборов учета по оказанию, но не выше действующих норм;
 - 5) на содержание жилого дома (жилого здания) - счета о размере целевого взноса;
 15. При расчете стоимости твердого топлива учитывается средняя цена сложившаяся за предыдущий квартал в регионе.
 16. При приеме документов через Государственную корпорацию услугополучателю выдается расписка о приеме соответствующих документов.
 17. В случае представления неполного пакета документов, предусмотренного пунктом согласно пункта 9 стандарта, работник Государственной корпорации выдает расписку отказе в приеме документов.
 18. В случае обращения веб-портал "электронного правительства", услугополучателю в "личный кабинет" направляются статус о принятии запроса на оказание государственной услуги, а также уведомление с указанием даты и времени получения результата государственной услуги.
 19. Государственная корпорация принимает заявление посредством информационной системы и направляет его в уполномоченный орган, осуществляющий назначений жилищной помощи.
 20. Уполномоченный орган отказывает в предоставлении жилищной помощи на основании установления недостоверности документов, предоставленных семьей (гражданином) (либо его представителем по нотариально заверенной доверенности), и (или) данных (сведений), содержащихся в них, и в течение 5 (пять) рабочих дней со дня подачи заявления направляет заявителю мотивированный отказ посредством веб-портала "электронного правительства" либо Государственной корпорации.
 21. Решение о назначении жилищной помощи либо мотивированный ответ об отказе в предоставлении услуги принимается уполномоченным органом либо мотивированный ответ об отказе в назначении жилищной помощи направляется в Государственную корпорацию или "личный кабинет" в виде электронного документа.

3. ФИНАНСИРОВАНИЕ И ВЫПЛАТА

22. Финансирование выплат жилищной помощи осуществляется в пределах средств, предусмотренных бюджетом района на соответствующий финансовый год.
23. Выплата жилищной помощи малообеспеченным семьям (гражданам) осуществляется уполномоченным органом через банки второго уровня.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

24. Отношения, не урегулированные настоящим размером и порядком оказания жилищной помощи, регулируются в соответствии с действующим законодательством Республики Казахстан.

РУХАНИ
ЖАҢҒЫРУ

ҚҰРМЕТТІ ПРОФЕССОР

мекеннің тарихи деректерін зерттеп, Қаракерей Қабанбай, Абылай хан туралы «Абылай аманаты» атты тарихи-драмалық шығармалары кейінгі жастардың ел тарихын дұрыс қабылдауына зор көмегін тигізді, аттары әлі де болса тарих бетіне шығарылуға тиіс талай ақын жыраулар, батыр бабалар туралы еңбектері артқы ұрпаққа зерделеніп, қағаз жүзінде жер бетінде қалдырылды.

Хатпен теңестірілетін – Қарты бар – ел болып саналатын қасиетті Ақсу жерінде талай маңдай терін төкті. Сол себепті де болар Т.Қалилахановқа Ақсудың Тұрметті Азаматы атағы беріліп, жүрген, еңбек еткен жерінде көшенің аты беріліп, қазақтың саналы, зиялы ер азаматтары келіп қарт Қалилахановтан бата тілек алып, өсиетін тыңдауға құштар болатын.

Атамыздың еңбектері «Жалын» баспасынан «Ақын Сара», «Тордағы Тоты», «Рауан» баспасынан «Шытырман шежірелер немесе тастағы жазулар», «Полиграфия» баспасынан «Абылай аманаты», «Соғыс сораптары», «Ұмай» баспасы мен «Кітап – Дәуір баспаларынан» 3 томдық «Қазақнама», «Күй Дастан» т.б. шығармалары жарық көрді.

Бас - аяғы 40 бетке жуық Тәңірберген атамыздың «Жауынгер жазбалары» шағын кітабында тек өзінің сол бір сұрапыл жылдары қан майданда басынан кешкендері ғана емес, «Қазақ қағанатына 13 ғасыр» атты тарихи танымдық еңбегі енген. «Соғыс бәрін де кешіреді», «Жақсы дос тасытады, жаман дос жасытады» деген шығармаларымен басталған осы кітабына енген бұл тарихи құнды тұжырым Тәуелсіз еліміздің абыройын асқақтатар тағы бір тың дерек әрі жаңалық дер едік.

Иә, өмірлік қағидасы «Алда болу – аманат» дейтін, бар саналы ғұмырын халқымыздың тарихы, әдебиеті, өнері мен ілім-білімін дамытуға арнай тағылымды да еселі еңбегімен абырой асқарынан көрінген бір туар дарынды тұлға – Тәңірберген Қалилаханов атамыздың ғылымға қосқан үлесі осындай зор.

Бұл бағытта өзіндік стилі де қолтаңбасы да айқын. Домбыра мен сырнайда да шебер ойнаған Тәңірберген атамыздың мұндай өзіне тән ерекше дарын-қабілеті кімге де болса үлгі, өнеге.

Тағылымды ғұмырнамасы, еселі еңбегі мен жауынгерлік ерлігі әрі ғылыми шығармашылығы арқау болған дарынды тұлға жайлы телеочерк те кезінде жұртшылық назарына көп ұсынылған. Алайда, Тәңірберген Қалилаханов атамыздың бізге қалдырған бұл мұралары өз алдына әлі де терең әрі жан-жақты зерттеуді қажет етеді. Бір ерекшелігі дарынды тұлғаның прозалық, поэзиялық, музыкалық, драматургиялық шығармаларының қай - қайсысын алсақ та тұнып тұрған тарихи деректерді көреміз. Демек, зерделі де зиялы жанның әр кезде қиялына ерік берумен қатар ұдайы талмай ізденіп, әр ой-тұжырымның шынайы ақиқатына жетуін жүзеге асырып отырғаны қайран қалдыруымен қатар әр зерделі жанға үлкен ой салады және де өмірге, өнер-білімге, ғылыми ізденістерге құлшындырады.

Талдықорған қаласында ұйымдастырылып жатқан мәдени - мұра мұрағатының аға ғылыми қызметкерлік қызметіне шақырылып, сол елдегі өткен тарихи деректерді жинастырып, облыстық музей мұрағаттың алғашқы іргелі қабырғасын қалаған.

Алматы, Талдықорған аймақтарында жас ақын жазушылардың қаламын ұштап талай ақын жыр додаларының өтуіне мұрындық болған. Ақсу аудандық ардагерлер кеңесінің алғашқы құраушысы, жолға салушысы ретінде талай қарт ардагер отбасыларына көмек бергіздіріп, олардың бала - шағаларының білім алуларына көмек көрсетіп, кейбірінің жоғары оқу орындарында білімдерін ұштауға зор көмегін берген.

Тәңірберген Қалилаханов шығармашылықпен айналысуды жоғарғы деңгейде көруді мақсат етіп, қазақтың зиялы азаматтарымен қауымды кездестіріп, пікір алмастыруды ұйымдастыруды да өзіне міндет

санаған. Қазақтың Ұлы ұлдары Бауыржан Момышұлы, Сәбит Мұқанов, Иса Байзақовтармен талай жүздесіп, Жамбылдың жырларын, Мұхтар Ауезовтың дәрістерін тыңдаған. Ғали Орманов, Әлкей Марғұлан, Ілияс Омаровтармен достықта болған.

Ендігі кезекте Т.Қалилаханов атамыздың еңбектеріне аз кем тоқталар болсақ қазақтың Ақын қызы Ақын Сара Тастанбекқызының өмірде шынайы болғандығын тарих тұрғысында дәлелдеп - тарихи деректі әдеби шығармалар жазған. Сонымен қатар Тәңірберген Қалилахановтың қаламынан қазақ елінің, оның ішінде Отырар тарихы, Әл-Фараби еңбектері мен талай жер тарихы - ел тарихы жөнінде ауқымды шығармалары жарық көрген.

Алматы облысының Талдықорған аймағындағы елді

Өйткені, Тәңірберген Қалилаханов атамыз тек өнегелі еңбек етіп, өрелі ерлік көрсетіп қана қоймай әдебиетке де, тарихқа да өнерге де ғана емес, еліміздің келешегі – жастарды ел Тәуелсіздігін баянды етуге, Отансүйгіштікке, патриотизмге, еңбексүйгіштікке, ұлттық салт - дәстүрлерді қадірлеп дамытып сақтауға, тәрбиелеуге өзіндік шынайы үлесін қоса мол мұра қалдырған қайраткер дарынды тұлға ретін қалды.

Т.Қалилаханов атамыздың айта берсек еңбектері жетерлік. Тәуелсіздік алған жылдары Жетісу Мемлекеттік университетінің "Құрметті профессор" атағын алды.

**А.ҚУМАРОВА,
І.Жансүгіров атындағы тарихи - өлкетану
мұражайының меңгерушісі.**

10 сәуір Ұлы Отан Соғысының ардагері, танымал жазушы, белгілі драматург, өзінің кіндік қаны тамған өлкесінің тарихын зерттеуші Тәңірберген Қалилаханов атамыздың туған күні. Туған күніне орай ардагер атамыздың ардақты есімін көпшілік назарына ұсыну мақсатында өмірі мен еңбек және шығармашылығына арналған әңгімемізді ұсынамыз.

Еңдеше Тәңірберген Қалилахановтың өмір дерегінен қысқаша мәлімет берер болсақ Тәңірберген атамыз Алматы облысы Бөрлітөбе ауданы Кесікқұм қыстауында 10 сәуір 1916 жылы дүниеге келген. Әкесі Қалилахан Қарақұшқұлы 1916 жылдардағы Ресей патшасының солдаттарына қарсыласқан көтерілісте ауыр жарақат алып, қаза тапқан. Сонымен жетім қалған Тәңірберген 1928-1929 жылдар аралығында Бөрлітөбе ауылында тұңғыш құрылған Көктерек балалар үйінде мектепке қабылданады. 1930 жылы Талғардағы ауыл шаруашылық арнайы орта оқу орнына жолдама алады. 1932-1934 жылдар аралығында арнайы білім алған Тәңірберген алғаш құрылған ауылшаруашылық ұжым – «Алғабас» артелінде еңбек жазатын есепші болып еңбек етеді. 1935 жылы жаңа құрылған Ақсу аудандық «Ленин жолы» газетінде әдеби қызметкерлікті атқарып, 1938-1939 жылдары тұңғыш құрылған Ақсу колхоз-совхоз театрының алғашқы директоры болып тағайындалады.

1938 жылы өмірлік жары болған Қаукембаева Гүлбахарумен отбасын құрайды. Сүйген жары Қаукембаева Гүлбахару 1921 жылы зиялы қауым – оқымысты Рахметовтар және атақты Ілияс Жансүгіров - Берсүгіровтер әулетінде өмірге келген. 1941-45 жылдар аралығында қан кешкен соғыстың отты жылдары соғыс майданында бірге болып, елге аман-есен бірге оралған.

Зұлмат соғыстан кейін атамызбен – апамыз елге өнегелі жайлы, шуақты, бақытты отбасы болып, қартайған шаққа дейін де бірге өмір сүріп бала-шағаларының, немере - шөберелерінің қызығын жетпістен астам жыл көрген. Тәңірбергеннің Ұлы Отан соғысында алған кезінде алған жарақатының салдарынан зейнет жасына шыққан кейін зағип болып қалды. Сол тұста Гүлбахару апамыз Тәңірберген атамыздың көз жанары, ақылшысы, шығармашылыққа көмекшісі бола білді. Тәңірберген атамыз 1939 жылдың күзінде әскери қызметке шақырылып, Молдавияның Кишинев қаласында әскери міндетін өтеп жүргенінде 1941 жылдың 22 маусымы – соғыстың алғашқы күнінің ауыр соққысына қарсы тұруына тура келіп, ауыр жарақат алады. Ұлы Отан соғысының бірінші күнінен бастап Оңтүстік Батыс және үшінші Беларусь майданының сапында болған Тәкең соғысты 1945- жылдың көктемі – 10-11 сәуірінде Кенигсберг қаласын азат етіп, 1946 жылы Қызыл Армия жауынгерлік міндетін аяқтап туған еліне қайтады.

Отанын жаугершіліктерден азат ету жолында аямай төккен қаны мен тері үшін Отаны Тәңірберген Қалилахановтың ерліктерін «За Отвагу», «Отечественной войны I степени», «Отечественной войны II степени», «Красная звезда» ордендерімен, сонымен және «Германияны жеңгені», «Кенигсбергті алғаны» үшін және т.б. медальдермен марапаттап, Гвардия қатарына қабылдайды.

Тәңірберген Қалилаханов 1948-1952 жж. Алматыдағы Жоғарғы партия мектебінде оқып қызыл дипломмен бітіріп, жоғары дәрежелі журналист мамандығына ие болады. Ақсу, Қапал жерінде аудандық партия ұйымында нұсқаушылық қызметінен бастап, 1955 жылдан Алматы облысы Қапал аудандық партия ұйымының хатшысы болып тағайындалды.

Аудандық партия ұйымын басқарып жүргенінде облыстық партия ұйымының тапсырысы бойынша, 1956 жылы, сол елді мекендеген қазақ халқының бір туар ақын қызы Ақын Сара туралы тарихи деректер жинауға кіріседі. 1962 жылы Алматы облысының атауы өзгеріп аудан, облыс мекендерінің ауыстырылуына байланысты бұрынғы Қапал ауданында құрылған «Пламя Революции» колхозына партия ұйымының хатшылығына тағайындалады. Колхоз партия ұйымының басшысы бола жүріп жоғарғы партия ұйымы тапсырған зор міндетті үлкен абыроймен атқарады. Мемлекетімізге миллиондаған астық тапсырып, мал шаруашылығының дамуына, мәдени - озық тәжірибелер жинауға, жастарды білім, ғылым жолына жетелеуде зор еңбек етеді.

1968 жылы Қапал ауданының мекен-жайы мен қызмет бабы Ақсу ауданына ауыстырылуына байланысты Ақсу аудандық партия ұйымының тапсырысы бойынша Ақсу аудандық «Өмір нұры» газетіне редактор болады да, зейнеткерлікке шыққанына дейін сол абыройлы тапсырысты зор жауапкершілікпен атқарады.

Ұлы Отан соғысы зардабынан алған жарақаттары себебінен Ұлы Отан соғысының Бірінші дәрежелі мүгедектігі атына ие болады. Қазақстан Республикасы Министрлік Кеңесінің шешімімен жеке – дара – Республикалық дәрежедегі зейнеткерлікке тағайындалады.

Зейнеткерлік жастағы шағында Т.Қалилаханов

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Төтенше жағдай режимін қамтамасыз ету жөніндегі мемлекеттік комиссияның отырысында сөйлеген сөзі

қонымды болуы қажет. Жөніс әрекеттерге жол берілмеуі тиіс.

На время карантина мы требуем от граждан находиться дома. Понимаю, изоляция дается нелегко, такого в нашей жизни не было. Но это необходимая мера, другого пути, к сожалению, не существует.

Еще раз хотел бы отметить героический труд врачей, всех медицинских работников. Они в буквальном смысле находятся на передовой. Мы должны оказывать им всестороннюю поддержку.

Во-первых, все медики, которым положены дополнительные выплаты на время чрезвычайного положения, должны вовремя получить соответствующие надбавки.

Первые выплаты начались. Вместе с выплатами сразу же начались вопросы и жалобы, в том числе и в мой адрес, касательно начисленных сумм, получателей и так далее.

Госкомиссия должна обеспечить жесткий контроль и прозрачность доведения данных средств до получателей в кратчайшие сроки.

Мы помогли тем медработникам, которые непосредственно взаимодействуют с больными коронавирусом. Их около 30 тысяч.

В то же время местные власти не должны самоустраняться от решения вопросов других категорий медработников.

Считаю, что и регионы, исходя из собственного видения и возможностей, должны материально поддержать врачей и медсестер.

Екіншіден, медицина қызметкерлерінің індетті жұқтырып жатқаны алаңдатып отыр.

Ауруға шалдыққан бес адамның біреуі – медицина қызметкері.

Бұған жеке қорғаныс құралдарының жетіспеушілігі және қауіпсіздік шараларының сақталмауы себеп болуда.

Дәрігерлеріміз онсыз да жетпей жатқанда, бұған мүлдем жол беруге болмайды.

Науқастарды емдейтін медицина қызметкерлерінің еңбек жағдайын ерекше бақылауға алу керек.

Олар жеке қорғаныс құралдарымен толық қамтамасыз етілуі тиіс.

Сондай-ақ, дем алатын және уақытша тұратын жерлерін де мұқият ойластырған жөн.

Это также касается полицейских, военнослужащих, сотрудников государственных органов «первой линии». Следует беспокоиться и о безопасности волонтеров, которые выполняют полезную работу.

Наша работа по выявлению очагов заражения вирусом абсолютно прозрачна, мы ничего не скрываем, в оперативном режиме публикуем все данные, тесно взаимодействуем с международными организациями.

В предстоящий период необходимо существенно расширить масштаб тестирования, чтобы иметь полное представление о последствиях распространения коронавируса.

Лучше горькая правда, чем сладкая ложь. Это нужно, в первую очередь, для здоровья наших граждан. Коронавирус, хоть и тяжелая болезнь, против которой нет пока универсального лекарства, но эта болезнь вполне излечима при своевременной диагностике и при помощи существующих медицинских препаратов. Минздрав обязан свести человеческие потери к минимуму.

По окончании острого периода нам предстоит предметно проанализировать все вопросы системы здравоохранения, пересмотреть приоритетность задач,

чтобы обеспечить готовность к будущим вызовам.

Думаю, все герои антивирусной битвы – медики, полицейские, военнослужащие, волонтеры достойны отдельного монумента в нашей стране.

Следующий вопрос. Большая работа ведется по поддержке граждан, оставшимся без дохода. Им назначена социальная выплата в размере 42 500 тенге на период ЧП.

За выплатой соцпособия уже обратилось 1,7 миллиона граждан, абсолютное большинство из них в электронном виде.

В то же время приходится констатировать недостаточную готовность механизма предоставления социальной помощи. Оперативные решения ведомства начали принимать «на ходу» после моего персонального вмешательства.

Разъяснительная работа со стороны центральных и местных государственных органов также показала свою недостаточную эффективность.

Это повлекло за собой различие, недопонимание среди граждан, неразбериху на местах. Подвергая себя риску, людям приходилось стоять в очередях в банках для открытия счета или оплаты ЕСП (единого социального платежа).

Поэтому Правительству в срочном порядке следует разработать поэтапный механизм и тиражировать его во всех СМИ и социальных сетях, чтобы каждый гражданин, не выходя из дома, мог получить помощь от государства.

Вопрос получения платежных карт является одним из самых острых.

Неготовой оказалась не только техническая инфраструктура, но и нормативная среда, бизнес-процессы госорганов. Под различными предложениями упрощенный выпуск карт затягивается.

А ведь это реальный шанс внедрить безналичный расчет, снизить объем теневых платежей!

Поручаю в трехдневный срок решить вопрос дистанционного получения платежных карт. Хочу подчеркнуть следующее. Граждане должны понимать, что помощь предоставляется лицам, действительно испытывающим финансовые затруднения в связи с введением чрезвычайного положения.

Поэтому следует пресекать необоснованное получение данной поддержки лицами с достаточным уровнем доходов. Аферистов, не порядочных людей нужно ставить на место, подвергать общественному порицанию.

Далее. С переходом граждан в карантинный режим и внедрением дистанционного обучения в школах и университетах интернет-система не выдержала испытания на прочность, так называемого стресс-теста.

Выявились серьезные системные недостатки. Министерство

образования вынуждено перейти на уроки по телевидению, разрабатываемая система E-Learning, как шутят остряки, «крякнулась». В E-gov также наблюдалась перебои.

В поствирусный период нам следует извлечь уроки из этих ситуаций, подготовить анализ просчетов, злоупотреблений. Но главное – подготовить план вывода IT-сферы на качественно новый уровень, чтобы в реальности иметь цифровое государство. Следующий год должен пройти под знаком эффективной цифровизации нашего государства.

С учетом нового опыта Госпрограмму «Цифровой Казахстан» следует пересмотреть, естественно, без дополнительных финансовых затрат.

Нам предстоит осуществить радикальную реформу здравоохранения, образования и науки. Кризис, как я уже говорил, тем и хорош, что обнажает все недостатки, несет в себе огромные возможности. Мы должны воспользоваться ими.

Работу по разработке реформ надо начать уже сейчас.

На сегодняшний день более трети (порядка 37 %) населения страны живет в полностью изолированных городах, поэтому одним из главных вопросов остается стабильное обеспечение их продовольствием, в особенности граждан из социально уязвимых слоев населения.

Я поручаю держать данный вопрос на постоянном контроле как Правительству, так и акиматам.

Три дня назад я посетил транспортно-логистический центр столицы. Правительство контролирует вопрос продовольственного обеспечения по стране.

Продуктов у нас, безусловно, хватает, теперь следует обеспечить доступность цен и правильную логистику, чтобы не создавать ажиотажа.

Правительство установило предельные цены на 9 наименований социально значимых продовольственных товаров.

В то же время механизм регулирования требует доработки. Министерству торговли и интеграции совместно с акимами поручается оптимизировать механизм регулирования цен по всей цепочке ценообразования.

Я поручал принять комплексное решение по снижению коммунальных платежей для населения карантинных городов. Насколько я знаю, такого решения пока не найдено.

Следует ускорить принятие соответствующих мер с упором на социально незащищенные слои населения.

Для поддержки занятости населения была принята программа «Дорожная карта занятости» (далее - ДКЗ), в рамках которой в поствирусный период будет создано около 240 тысяч рабочих мест.

На ее реализацию выделяются беспрецедентные суммы (до 1 трлн тенге). Критически важно, чтобы выделяемые средства не ушли в песок, как это бывало много раз.

Поэтому Правительство и акимы обязаны привлекать казахстанские кадры, отечественные строительные компании и производителей строительных материалов.

Вместе с тем, полученный мной анализ показывает, что преобладающая часть запланированных рабочих мест временные (до 95%). Постоянным трудоустройством после завершения программы будут обеспечены лишь 13 тысяч человек.

В ряде регионов по итогам программы планируется создание мизерного количества постоянных рабочих мест.

Следует обеспечить баланс между двумя видами занятости. Временное трудоустройство в условиях кризиса, конечно, важно, но следует подумать о перспективах более широкой и качественной занятости.

Одним из условий ДКЗ является закуп товаров, работ и услуг у отечественных производителей в объеме не менее 90%.

Необходимо отметить, что по базовым материалам отечественное производство покрывает потребность внутреннего рынка. Это такие товары, как цемент, товарный бетон, гипс, строительные растворы, гипсокартон.

У нас действуют 12 цементных, 27 кирпичных заводов, 3 производителя арматуры, 5 производителей красок, 10 производителей сухих строительных смесей, 1 завод керамических изделий. В каждом регионе имеются производители товарного бетона и изделий из бетона.

Не менее важным является вопрос ценообразования строительных материалов. Данная статья затрат в строительных проектах составляет более 60%.

Отсутствие должного контроля стоимости базовых материалов повлечет за собой спекуляцию и неэффективное использование бюджетных средств.

Госкомиссия совместно с акимами должна решить вопросы безопасности проведения работ в рамках ДКЗ.

Места проживания, приготовления и приема пищи, санитарные узлы и так далее должны соответствовать санитарно-эпидемиологическим нормам и регулярно проходить санитарную обработку.

И государство, и бизнес не должны экономить на здоровье граждан.

Выделяемые средства и реализуемые проекты будут под жестким контролем специальной группы. Администрации Президента поручаю определить состав и порядок работы данной группы.

Что касается поддержки отечественного бизнеса.

В дополнение к мерам поддержки малого и среднего бизнеса следует взять на контроль деятельность крупных предприятий в условиях снижения внешнего спроса на их продукцию. Эта работа, как мне доложили, уже ведется.

У крупных предприятий «большой запас прочности». Они являются неотъемлемой, важной частью нашей экономической системы и поэтому могут сами выступить в роли стабилизатора экономики через поддержку занятости и заказы МСБ.

Вместе с тем, в случае значительного ухудшения ситуации мы можем рассмотреть возможность оказания точечной государственной поддержки.

Следующий вопрос – стабильность финансового сектора. Это важная задача. Ведь проблемы финансовой системы, в свою очередь, могут негативно отразиться и на реальном секторе экономики, и на сбережениях граждан.

Национальному банку и Агентству по финансовому развитию поручается подготовить комплекс предложений по сохранению стабильности финансовой системы страны.

Следующее. В этот весенний период пристального внимания требуют вопросы сельского хозяйства.

На юге страны уже ведутся посевные работы (выполнены на 30%). В других регионах посевная работа должна начинаться в течение месяца.

Фермеры должны быть обеспечены оборотными средствами на закуп пестицидов и удобрений, качественных семян и ГСМ.

Объемы финансирования весенне-полевых работ увеличены почти в 3 раза до 170 млрд тенге.

(Басы. Соңы 5-бетте).

БІРЛЕСЕ БІЛГЕН ЕЛ БӘРІН ЖЕҢЕДІ

НҰРСҰЛТАН НАЗАРБАЕВТЫҢ ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫНА ҮНДЕУІ

(Соңы. Басы 1-бетте).

Осылай алдын ала қамданудың нәтижесінде ұлт денсаулығына қатер төндірген бүгінгідей қиыншылық заманда жұқпалы дерттің дәл диагностикасын жасау, оның алдын алу, науқасты емдеу сияқты тиісті шараларды біздің дәрігерлеріміз жоғары кәсіби деңгейде атқаруда.

Әрине, қалыптасып отырған жағдай оңай емес. Бұл - бүкіл әлем мемлекеттеріне түскен зор ауыртпашылық. Біз оны осындай сын сағатта септігін тигізетін халқымыздың тәзімділігі, ерік-жігері және өзіне деген зор сенімі арқасында міндетті түрде жеңіп шығамыз. Ол үшін бізге қажетті нәрсе - қаржы-қаражат, материалдық ресурс, техника, азық-түлік - бәрі бар. Алаңдайтын, абыржытын еш негіз жоқ.

Әдетте жұрт көңілі алаң осындай кезді ел ішіне үрей таратып, байбалам салушылар өз мүддесіне пайдалануға тырысады. Мен халықты әртүрлі сондай азғырынды, арзан әңгімелерге еруден сақ болуға шақырамын. Шынымен көптің қамын көздейтін адам айғайшыл күшімен емес, игілікті ісімен қызмет еткені дұрыс. Ғайбат пен байбалам орнына ғылым-біліммен шұғылданған абзал.

Бүгінгі күрес даңқты қолбасшы Бауыржан Момышұлының: "Тәртіпсіз - ел болмайды, тәртіпке бас иген ел құл болмайды" деген қанатты сөзін еске салады және соны бекем ұстануды талап етеді. Өздеріңіз білесіздер, бұл пандемияны көршіміз Қытай елі ұйымшылдығы мен темірдей берік тәртібінің арқасында ауыздықтай алды.

Қазіргі Қазақстанды Кеңес Одағы ыдыраған өткен ғасырдың 90-жылдарындағы Қазақстанмен салыстыруға болмайды. Бізде осындай қиындық туғанда ешкімге алақан жаймау үшін, ұрпақ қамы, ел болашағы үшін жинақталған Ұлттық қор мен алтын-валюта қорында 90 миллиард АҚШ доллары бар. Ретімен, үнемді пайдаланар болсақ, ол бүгін басымызға түскен тағдыр мен тарих сынынан еңсемізді тік ұстап өтуімізге мол мүмкіндік береді.

Ел Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев халыққа арнаған таяудағы үндеуінде барлық әлеуметтік топтарға, кәсіпкерлерге, ауыл шаруашылығы саласына көрсетілетін алуан түрлі көмек туралы жан-жақты мағлұмат берді. Егер Қазақстанның ұлттық экономикадағы қол жеткізген табыстары мен жоғарыда аталған қор құрылмаса, мұның бірі де болмас еді. Кезінде соның бәрін таратып берейік дегендер де болған, бірақ өмір біз қабылдаған шешімнің дұрыс болғанын көрсетті.

Енді Үкімет пен жергілікті атқару органдары соны үнемді түрде, рет-ретімен орындауға кірісуі керек. Әр министр, әрбір облыс, қала және аудан басшылары жүйемен, тәртіппен, үйлесіммен, нақты жоспармен, нық сеніммен әрекет етіп, уақытша қиындықтан шығуға барлық күш-қуатты жұмылдыруы қажет. Nur Otan партиясының мүшелері де осы бір сауапты істің алдыңғы қатарынан табылуға тиіс.

Еліміздің ең үлкен байлығы - адам мен оның өмірі болғандықтан, әрбір адам өзінің, отбасының, ата-анасы мен бала-шағасының өміріне, денсаулығына зор жанашырлықпен, ерекше жауапкершілікпен қарауы керек. Өйткені, ұлт денсаулығы - мемлекет қауіпсіздігінің құрамдас бөлігі.

Дәл осы тұста бәрімізге халқымыздың әрдайым үлкенге - құрмет көрсетіп, кішіге - қамқор болатын абзал қасиеттері септігін тигізеді деп сенемін.

Адамның өзіне деген сенімі - үлкен күш. Бұл бойымызға - қажыр, денемізге - қуат, жүрегімізге сенім ұялатады. Біз қазір көмекке ала мұқтаж қарияларды, ардагерлерімізді, көпбалалы аналарды, әрі-ауқаты төмендерді, жұмысқа жарамсыз жандарды ерекше қамқорлыққа алуымыз керек. Халқымыздың бойындағы ұрпақтан ұрпаққа үзілмей жеткен ең игі қасиеттер бізді осыған үндейді.

Дәл қазір бүкіл адамзат жолайрықта тұр. Әлемдік геосаясатты, экономиканы, экологияны, қоғам өмірінің сан алуан саласын қамтып, тізбектеле келген, бұрын-соңды болмаған проблемалар әлем мемлекеттерінің қарым-қатынасын да өзгерте бастады. Үнді халқының ұлы гуманист қайраткері Махатма Ганди: "Әлемді өзгерту үшін әуелі өзіміз өзгеруіміз керек", - деген екен. Кеше ғана бір-бірін аяқтан шалып, жағадан алып, "санкциялық соғыстарға" жол ашқан мемлекеттер енді өзара көмек қолын созысуда. Бұл - жаһандық деңгейдегі үлкен өзгерістердің бастауы.

Әлем тарихында ондаған жылдарға, тіпті жүз жылдан да астам уақытқа созылған талай соғыстар, шиеленісті жағдайлар мен кикілжіңдер орын алған. Миллиондаған адамдарды баудай түсірген індеттер де аз болмаған. Адамзат соның бәрін жеңген. Жан алқымнан алып тұрған бұл шырғалаңнан да шығамыз. Өлемнің ең алпауыт мемлекеттері осы қиындықтан сабақ алуы керек.

Кезінде Өйтеке би бабамыз: "Ел мұраты - көрешек,

ер мұраты - келешек. Осыларды ойлаған - қоймас түбі сүйінбей", - деген екен. Қандай керемет айтылған сөз! Дәл қазір бізге бүкіл адамзат өркениетін сүріндіретін емес, барша әлем халқын сүйіндіретін жаңашыл саясат керек.

Кез келген қиындық адамды тығырықтан шығуға, өзгеше ойлауға, қалыптасқан жұмыс тәсілдерін жетілдіруге бастайды. Ал бұл ғылым мен технологияны дамытуға, сергек өмір салтын қалыптастыруға алып келеді. Бүгінде еңбекті ұйымдастырудың креативті әдістері, тіпті жаңа кәсіп түрлері шыға бастады. Қазір адамдар біртіндеп қағазбастылықтан арылып, қашықтан жұмыс істеу режиміне көшті. Осының бәрі бір кезде алдын ала жоспарланып, кеңінен ойластырылған шаралардың арқасында ғана мүмкін болып отыр.

Рухы мықты, өзіне сенімді адамды қиындықтар шынықтырады. Сондықтан біз бойкүйездіктен, сарыуайымнан, енжарлықтан арылып, тығырықтан шығудың жолын іздеген бүкіл әлем халқымен бірге шырыға, шыңдала түсуіміз керек.

"Бірлік жоқ жерде - тірлік жоқ", - деген екен әйгілі данышпан Төле би. Береке-бірлікті алмайтын қамалы, бағындырмайтын биігі болмайды. Біз үшін ата-бабаларымыз ғасырлар бойы аңсап күткен, 30 жылға жуық уақыт бұрын қолымыз жеткен азаттықты мәңгі баянды етуден асқан мұрат жоқ. Қазақстан - халқымыз тату-тәтті және келісімде өмір сүріп жатқан ортақ шаңырағымыз. Алуандығымыз - бәсекелі және жаһандық әлемдегі біздің баға жетпес байлығымыз бен артықшылығымыз. Тәуелсіздік жылдары қол жеткізген барлық табысымыздың қайнары - ең алдымен халқымыздың береке-бірлігі. Алла Тағала бізді осы бірлігімізден де, тірлігімізден де айырмаса.

Мен сөзімді алдымен аға ұрпақ пен зиялы қауым өкілдеріне арнаймын: халықты ынтымаққа шақырып, жақсылыққа, ізгі амалдар жасауға, саламатты өмір салтын ұстануға үндездер. "Ырыс алды - ынтымақ" екенін ұмытпаңыздар. Жастарды еңбекке, білім алуға, қатарының алды болуға тәрбиелеңіздер. Ұрпақ алдындағы жауапкершілік бізді осыған міндеттейді.

Жаңа өскін - жас ұрпаққа айтарым: тәуелсіздік жылдары дүниеге келген сендер келер жылы орда бұзар отызға толасыздар. Еліміздегі ең қуатты күш - өздеріңіздер. Аға ұрпақ сендер үшін қолдан келгеннің бәрін жасады, енді сендердің де күш-қайрат жұмсайтын кездерің келді. Жамандықтан, жат әдеттен сақтанып, игі істер жасауға ұмтылындар. Үлкенге - ізетті, кішіге - қамқор, бір-біріңе дос болындар. "Бірінді қазақ бірін дос, көрмесен - істің бәрі бос" деген Абай аталарыңның өсиетін ешқашан естен шығармаңдар.

Кәсіпкерлерге де арнайы айтарым бар: сіздер тәуелсіздіктің арқасында өз істеріңізді қалыптастырып, аяқтарыңызға нық тұрдыыздар, мол дәулетке кенелдіңіздер. Енді "Мен еліме не беремін?" дейтін кездеріңіз де келді.

Осы орайда, менің өтінішім бойынша өз отандастарына қол ұшын беріп, қаржылай, заттай көмектесіп жатқан кәсіпкер азаматтар баршылық. Осы бір жарасымды үрдіс, игі іс одан әрі жалғасын табады деп сенемін.

Ұрпақ пен дәстүр сабақтастығы болған жерде ғана игілік пен ізгілік қатар өркен жаяды. Осы қасиетті қағида әрбір қазақстандықтың жадынан, жүрегінен орын алуы керек.

Маған небір қиын-қыстау күндерде ешқашан намысын бермеген, қашанда бірлігі бекем, пейілі кең, қушағы ашық, бауырмал халыққа басшылық ету бақыты бұйырды. Сондықтан қазіргідей алабұртпа көңіл жағдайында дана да дархан халқыма - баршаңызға зор ризашылыққа толы осы сөздерімді жолдадым.

Біз тәуелсіздік жылдары сан алуан қиындық пен дағдарысты бастан өткердік. Соның бәрінде мен анық жағдайды, түйткілді проблемаларды ашық түрде алдарыңызға жайып салып отырдым. Сіздер маған үнемі сенім арттыңыздар, мен туған халқымыз сол сенімінен ұдайы күш-қуат алдым. Сол үшін Сіздерге тағы мың да бір алғысымды білдіремін.

Ұлт денсаулығы мен мемлекет қауіпсіздігі - бір-бірімен етене, егіз ұғымдар. Мемлекет бұл қиындықтан шығу үшін қолдан келгеннің бәрін жасайды және тиісті шараның барлығын атқарады. Бірде-бір адам, еліміздің ешбір азаматы қамқорлықсыз қалмайды.

Біз - біртұтас ел, бірлігі берік жұртпыз. Мен әрқашан халқыммен бірге болғанмын, бұл жолы да сіздермен біргемін.

Біз біргеміз. Қиындыққа қайыспай, белімізді бекем буып, береке-бірлігімізден айрылмайық. Сонда ғана біз қастерлі тәуелсіздігімізді сақтап, Қазақстанды "Мәңгілік ел" болуға лайықты ете аламыз.

Ауырлықты бірге жеңеміз!

сарабал саясатының арқасы. Басқа елдермен дұрыс қарым - қатынасында.

Енді бұл ауыртпалықты да береке - бірлікпен жеңуге шақырады. Мақалада әр министр, әрбір облыс, қала және аудан басшылары жүйемен, тәртіппен, үйлесіммен, нақты жоспармен, нық сеніммен әрекет етіп, уақытша қиындықтан шығуға барлық күш - қуатты жұмылдыруы қажет. «Nur Otan» партиясының мүшелері де осы

бір сауапты істің алдыңғы қатарынан табылуға тиіс, - деп нақтылап айтты.

Мен партия ардагері ретінде Елбасының бұл үндеуін қолдаймын және ауыл, аудан тұрғындарын береке - бірлікке шақырамын. Біз біргеміз!

Ғ. СЕЙСЕБАЕВ,
«Nur Otan» партиясы Ақсу аудандық мәслихат депутаты, депутаттық фракция мүшесі.

МАМАН АЙТАДЫ КОРОНАВИРУС бойынша мәлімет

"Қазір барлығымыз ауыр жағдайды басымыздан кешіріп жатырмыз. Егер біз инфекциядан өзіміз сақтанбасақ, онда ауруды кез - келген адам жұқтырып алады.

Қазіргі таңда әлемді дүрліктіріп отырған тәжвирис індетін жұқтырушылар саны күннен күнге өсім алып келеді. Пандемияның атауы жөнінде көбіміз бұрын-соңды естімедік. Бірақ бұл әлемге қауіп төндірген сәтте ғана өткенге көз жүгіртіп, бұған дейін де коронавирис ауруы болғанынан хабардар болдық. Сонымен тәжді вирус деген не? Оның қандай түрлері бар? Адам ағзасын қандай өзгерістерге ұшыратады? Бүгін осы сұрақтарға жауап іздеп көрейік.

Коронавирис - бұл тез көбейетін вирустардың үлкен тобы. Ол адам бойында бірқатар ауруларды тудыруы мүмкін. Жалпы суықтан ауыр өткір респираторлық синдромға дейін (SARS), сондай-ақ, ас қорыту жүйесінің қабынуына әкеледі. Жұқпалы ауру бір тізбекті РНҚ молекуласы (рибонуклеин қышқылы) бар сфералық микробтар деп те сипатталады. Олар сирек кездесетін немесе қабыршақтары бар патша тәжіне ұқсайды. Сол себептен ғалымдар індетті тәжвирис деп атай салған.

Алғашқы коронавирис 1965 жылы жедел риниті бар адамдардан бөлініп алынды. Бұдан кейінгі ондаған жылдар бойы вирус медицинаның сөздігінен жоғалып, тек 2002 жылы ғана Қытайда «SARS-Co» терминімен эпидемия ретінде пайда болды.

Ақ халаттыларды күтпеген тосын сыйымен таңғалдырған коронавирис көрші елдерге жылдам тарап кетті. Нәтижесінде 8000-нан астам науқас тіркеліп, 775 адам қайтыс болды. Индет еңсерілгеннен кейін 2015 жылы Таяу Шығыстағы Оңтүстік Кореяда респираторлық синдромның дамуына себеп болатын қытайлық MERS-CoV коронавирисының белгілері қайта толқу алып, әлемді тағы бір мәрте үрейлендірді. Тәжді вирус 183 адамға өсер етіп, 33 науқас өлімімен аяқталды.

Себебі, коронавирис жасушаға еніп, цитоплазмада көбейеді (жасушаның жартылай сұйық құрамында). Олар иммунокомпетентті жасушаларға жайғасып алып, оны көлік құралы ретінде пайдаланады. Осылайша денеге тез тарала алады. Бұрын кездеспеген кедергіні еңсеруге бар күшін жұмсап, әлсіреген иммундық жүйе инфекцияны тануды және онымен күресуді тоқтатады. Алайда бұл вирусуды 56 градус температурада жойылатыны белгілі.

Коронавирис тыныс алу жүйесіне айтарлықтай зақым келтіреді. Оның өсерінен пайда болатын SARS әдетте бірнеше күнге созылып, толық қалпына келуімен бітеді. Алайда кейбір жағдайда ол SARS немесе ауыр жедел респираторлық синдром (SARS) түрінде дамуы мүмкін. Бұл патология өлімнің жоғары деңгейімен сипатталады (38%). Ауру асқынғанда науқас ауа жетпегендіктен жан тапсырады.

Коронавирис індеті жылдың кез келген мезгілінде көбейе алады. Әсіресе қыс пен көктемнің алғашқы айларында шарықтау шыңына жетеді. Ересектер балаларға қарағанда 5-7 есе көбірек ауырады. Инфекция ауа тамшыларымен, түшкіру және жөтел кезінде таралады. Оның кәдімгі тұмаудың клиникалық көрінісі бар адамдар мен індеттен қайтыс болған мәйіттен де жұғу көрсеткіші жоғары.

Қазіргі таңда коронавирис тұқымдасының 30-дан астам түрі белгілі. Уақыт өткен сайын бұл көрсеткіш өсіп келеді. Бірақ оның төрт түрі ғана адамдар ағзасында жедел респираторлық инфекция тудырады: 229E, OC43, NL63, HKU1 есімді вирустар көбінесе жеңіл немесе орташа ауырлықтағы жоғары тыныс жолдарына зақымдап, сирек жағдайларда төменгі тыныс жолдарының инфекцияларымен бірге жүреді.

2019 жылдың желтоқсан айының соңында Қытай билігі Уханьде белгісіз туберкулездің басталғаны туралы хабарлады. Оның алғашқы себебі ретінде теңіз өнімдері аталды. Сарапшылар бұны жоғарыда айтылған коронавирисінің ізбасары, яғни аурудың жаңа түрі - 2019-nCoV екенін анықтаған. Коронавирисінің берілу механизмі әртүрлі болғанымен, ғалымдардың көбісі бастысы ауа арқылы көз, мұрын, құлақ арқылы сау адамға көшеді деген тұжырымға тоқталды. Сондай-ақ науқаспен қарым-қатынас кезінде немесе қол алысқанда, есік тұтқасы мен қоғамдық орындарда жұқтыруы мүмкін.

Бұл қиындық бойынша ғаламның әр түкпіріндегі мықты вирустардың үлкен тобы. Ол адам бойында бірқатар ауруларды тудыруы мүмкін. Жалпы суықтан ауыр өткір респираторлық синдромға дейін (SARS), сондай-ақ, ас қорыту жүйесінің қабынуына әкеледі. Жұқпалы ауру бір тізбекті РНҚ молекуласы (рибонуклеин қышқылы) бар сфералық микробтар деп те сипатталады. Олар сирек кездесетін немесе қабыршақтары бар патша тәжіне ұқсайды. Сол себептен ғалымдар індетті тәжвирис деп атай салған.

Алғашқы коронавирис 1965 жылы жедел риниті бар адамдардан бөлініп алынды. Бұдан кейінгі ондаған жылдар бойы вирус медицинаның сөздігінен жоғалып, тек 2002 жылы ғана Қытайда «SARS-Co» терминімен эпидемия ретінде пайда болды. Ақ халаттыларды күтпеген тосын сыйымен таңғалдырған коронавирис көрші елдерге жылдам тарап кетті. Нәтижесінде 8000-нан астам науқас тіркеліп, 775 адам қайтыс болды. Индет еңсерілгеннен кейін 2015 жылы Таяу Шығыстағы Оңтүстік Кореяда респираторлық синдромның дамуына себеп болатын қытайлық MERS-CoV коронавирисының белгілері қайта толқу алып, әлемді тағы бір мәрте үрейлендірді. Тәжді вирус 183 адамға өсер етіп, 33 науқас өлімімен аяқталды.

Себебі, коронавирис жасушаға еніп, цитоплазмада көбейеді (жасушаның жартылай сұйық құрамында). Олар иммунокомпетентті жасушаларға жайғасып алып, оны көлік құралы ретінде пайдаланады. Осылайша денеге тез тарала алады. Бұрын кездеспеген кедергіні еңсеруге бар күшін жұмсап, әлсіреген иммундық жүйе инфекцияны тануды және онымен күресуді тоқтатады. Алайда бұл вирусуды 56 градус температурада жойылатыны белгілі.

Коронавирис тыныс алу жүйесіне айтарлықтай зақым келтіреді. Оның өсерінен пайда болатын SARS әдетте бірнеше күнге созылып, толық қалпына келуімен бітеді. Алайда кейбір жағдайда ол SARS немесе ауыр жедел респираторлық синдром (SARS) түрінде дамуы мүмкін. Бұл патология өлімнің жоғары деңгейімен сипатталады (38%). Ауру асқынғанда науқас ауа жетпегендіктен жан тапсырады.

Коронавирис індеті жылдың кез келген мезгілінде көбейе алады. Әсіресе қыс пен көктемнің алғашқы айларында шарықтау шыңына жетеді. Ересектер балаларға қарағанда 5-7 есе көбірек ауырады. Инфекция ауа тамшыларымен, түшкіру және жөтел кезінде таралады. Оның кәдімгі тұмаудың клиникалық көрінісі бар адамдар мен індеттен қайтыс болған мәйіттен де жұғу көрсеткіші жоғары.

Қазіргі таңда коронавирис тұқымдасының 30-дан астам түрі белгілі. Уақыт өткен сайын бұл көрсеткіш өсіп келеді. Бірақ оның төрт түрі ғана адамдар ағзасында жедел респираторлық инфекция тудырады: 229E, OC43, NL63, HKU1 есімді вирустар көбінесе жеңіл немесе орташа ауырлықтағы жоғары тыныс жолдарына зақымдап, сирек жағдайларда төменгі тыныс жолдарының инфекцияларымен бірге жүреді.

Сондай-ақ, жүкті әйел коронавирис инфекциясын жұқтырып алған жағдайда, онда басқа да асқынұлар пайда болуы мүмкін. Жәй адаммен салыстырғанда жүкті әйелге ауру екі есе күшті беріледі. Тыныс алу жолдары бекітіліп, қан кетеді және ішіндегі сәби өліп кетуі мүмкін.

"Қытайда вирус кезінде 140 жүкті әйелден коронавирис анықталған болатын. Оның 8 пайызы орташа жағдайда, ал 1 пайызы ауыр жағдайда болды. Көз жұмған болмады. Дәрігерлер кейіннен тексеріп келе коронавирисінің анадан балаға берілетінін анықтады. Алайда бұл жаңа вирус. Оны енді ғана зерттеп жатыр.

Ал енді қонаққа бармаңыз деп айтқым келеді. Қайта өздеріңіз және баласының денсаулығына мұқият болғандарының арқасында біздің болашақ аналарымыз коронавирисінен аман. Денсаулықтарының жақсы болғанын да тілеймін. Ал бала көтеруді жоспарлап жүрген қыз-келіншектер болса, оларға да осы кеңесті айтқым келеді".

Алданы алу шаралары
Денсаулық сақтау министрлігі жаңа коронавирисінің инфекцияның таралуына жол бермеу үшін қатаң алдын алу шараларын сақтауға кеңес береді:

- қолды, бетті сабынмен жиі және мұқият жуу;

- адамдар көп жиналатын жерлерге мүлдем бармау;

- сырқат адамдарға жақындамау;

- суық тию белгілері пайда болған жағдайда (дене қызуы жоғарылап, мұрын бітелсе, жөтел, тамақтың ауыруы) тез арада үйге жедел жәрдем шақыру қажет.

Коронавирис 8-10 сағатқа дейін қағаз бетінде, ағашта, матада сақталады,

Ал оданда көп шыныда, пластикте, металлда, лакталған ағашта сақталады екен.

Құрметті қалайғы әр-бәр адам өз денсаулығына өзі кепіл.

Біз сіздер үшін жұмыстамыз.

Ал, Сіздер біз үшін үйде болыңыздар!

Назиля ТӨЛЕУБОЛТОВА,
аудандық инфекционист.